

Broj: 01-37-6-192-2/12
Dana: 15.05.2012.godine

01,02-50-19

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

16-05-2012

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLAKA:	16-05-2012
Dokumentacija / Tehnička	Broj priloga

01,02-50-19-633/12

16-05-2012

PREDMET: Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u
Bosni i Hercegovini za 2011.godinu, dostavlja se.-

U skladu sa članom 40. stav 1. tačka c. Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 49/06 i 76/11) dostavljamo vam Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini za 2011.godinu.

Izvještaj vam dostavljamo na službenim jezicima i pismima kao i u elektronskoj formi (snimljeno na CD-u).

S poštovanjem,

Prilog:

- Izvještaj o zaštiti ličnih podataka za 2011.godinu u tri primjerka
- CD

Dostavljeno:

- Naslovu
- U spis

DIREKTOR
Petar Kovačević

Број: 01-37-6-192-1/12

Датум: 15.03.2012. године

ИЗВЈЕШТАЈ

О ЗАШТИТИ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2011. ГОДИНУ

С а р а ј е в о, март 2012. године

САДРЖАЈ

I. УВОД

II. МЕЂУНАРОДНИ АСПЕКТИ ЗАШТИТЕ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

- 2.1. Усклађеност законодавства БиХ са међународним актима.....4
2.2. Пракса Европског суда за људска права.....7

III. ОСНОВНА И ПОСЕБНА ЛЕГИСЛАТИВА О ЗАШТИТИ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

- 3.1. Закон о заштити личних података..... 12
3.2. Обрада личних података запослених у јавним органима.....14
3.3. Заштита права на приватност и видео надзор..... 15
3.4. Заштита личних података и слобода приступа информацијама.....18
3.5. Заштита личних података и имовински картони..... 20
3.6. Кориштење података и казнене евиденције..... 23

IV. РАД АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У БИХ

- 4.1. Надлежности и овлаштења.....24
4.2. Инспекцијски надзори.....26
4.3. Кажњавање..... 30
4.4. Приговори.....31
4.5. Поступци Агенције по службеној дужности..... 35
4.6. Управни спорови..... 37
4.7. Мишљења..... 40
4.8. Главни регистар.....42
4.9. Информациони систем.....44
4.10. Сарадња са јавним органима..... 45
4.11. Међународна сарадња.....46
4.12. Јавност рада и сарадња са медијима.....48
4.13. Нормативни дио..... 49
4.14. Буџет.....50
4.15. Кадровска питања и обуке..... 51
4.16. Администрација..... 52
4.17. Контрола рада Агенције од стране других институција..... 53

V. ПРИЈЕДЛОЗИ ЗАКЉУЧАКА

I. УВОД

Заштита личних података, у смислу заштите приватности, једно је од основних људских права и неопходна је за правилно функционисање сваког демократског друштва. Основни стандарди заштите приватности дефинисани су Универзалном декларацијом о људским правима УН, Међународним пактом о грађанским и политичким правима као и Конвенцијом о заштити људских права и основних слобода Савјета Европе.

У Босни и Херцеговини, Устав Босне и Херцеговине гарантује заштиту свих људских права и основних слобода предвиђених Европском Конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и њених протокола, те самим тим и права на приватни и породични живот, дом и преписку.

Садашње уставно рјешење заштите личних података је превазиђено. Наиме садашње рјешење рефлектује већ превазиђени концепт заштите личних податка као изведеног права из права на приватност. Код заштите личних података модерном законодавцу је стало да заштити право појединца, те да појединац смостално одлучује о обради свих информација о њему. О овоме треба водити рачуна код уставних промјена и као аутономно право дефинисати заштиту личних података што је већ пракса у демократским друштвима.

Надаље, у Босни и Херцеговини постоје четири кривична закона и сваки од тих закона прописује кривично дјело «протузаконите обраде личних података». Ово дјело чини службено лице које без пристанка појединца, противно условима прописаним законом, обрађује личне податке. За ово дјело запријеђена је новчана казна или казна затвора до шест мјесеци.

Такође, у Босни и Херцеговини обезбијеђена је судска заштита личних података и кроз парнични поступак за накнаду нематеријалне штете по Закону о облигационим односима.

Исто тако, један од основних принципа управног поступка „заштита права грађана и заштита јавног интереса, гарантује заштиту права странака у поступку, па и закониту обраду личних података.

Закон о заштити личних података («Службени гласник БиХ» бр. 49/06 и 76/11), у даљем тексту Закон, свим лицима на територији Босне и Херцеговине обезбјеђује поштивање права на приватност у погледу обраде личних података који се на њих односе. Законом су успостављени основни принципи обраде личних података као што је право на обраду, циљ обраде, пренос података у иностранство, сигурност података, као и друга питања из ове области као и независни надзорни орган.

Свака држава има легитимне захтјеве према својим грађанима, али са друге стране има и обавезе према истима. Једна од обавеза је да обезбиједи и право на приватност у погледу заштите личних података. У данашњем тренутку изазов је већи, самим тим што је потреба за обрадом података, па и личних, сваки дан све већа, а с друге стране, развој технолошких достигнућа и могућности је готово неограничен.

Надаље, обрада личних података у виртуелном смислу је посебно значајна и интересантна, јер је истим створено «електронско тијело» које има исту заштиту као и физичко тијело човјека. Ускладити вриједности у једном демократском друштву, попут права на приватност и јавних интереса, свакако није једноставно и са тим имају проблема и далеко развијеније демократије запада.

Чињеница, која охрабрује, јесте да се овом важном питању у Босни и Херцеговини сваким даном даје све већи значај. Свјесни смо да стање, ни у ком случају, није на задовољавајућем нивоу како у формалном, тако ни фактичком погледу. Овај закључак изводимо из досадашњих приговора, али и информација до којих смо дошли кроз разне контакте, те путем медија.

Овај Извјештај треба посматрати у континуитету са предходним извјештајима о заштити личних података у Босни и Херцеговине те ради рационалности нећемо се понављати по појединим секторима и питањима осим када то не налаже посебан интерес.

II. МЕЂУНАРОДНИ АСПЕКТИ ЗАШТИТЕ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

2.1. Усклађеност законодавства БиХ са међународним актима

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине ратификовла је Конвенцију за заштиту лица с обзиром на аутоматску обраду личних података, Измјене и допуне, као и Додатни протокол уз Конвенцију у вези са надзорним органом и прекограничним протоком података.

Потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању Босна и Херцеговина је преузела обавезу да усклади своје законодавство, које се односи на заштиту личних података, са правом Заједнице и другим европским и међународним законодавством о приватности. Овим Споразумом Босна и Херцеговина се обавезала да ће успоставити независни надзорни орган са довољно финансијских и људских потенцијала с циљем спровођења националног законодавства о заштити личних података.

Може се стећи утисак да је Босна и Херцеговина, ратификацијом Конвенције као и доношењем Закона формално задовољила европске стандарде у том смислу. Међутим, то представља тек почетак обимног и захтјевног посла свих органа и институција у Босни и Херцеговини на стварној имплементацији стандарда и норми како би се обезбиједило право на приватност у погледу обраде личних података.

У оквиру ове дјелатности најважнија активност у протеклој години је доношење Закона о измјенама и допунама закона о заштити личних података. У поступку усвајања Закона, 07.07.2011.године, у сарадњи са Уставноправном комисијом Представничког дома, одржана је јавна расправа поводом предложених измјена и допуна. Од стране учесника у јавној расправи, предложено је неколико амандмана од којих су неки прихваћени и уврштени у приједлог и достављени уставноправним комисијама Парламентарне скупштине БиХ.

Разлог увођења измјена и допуна је потреба усклађености Закона о заштити личних података са Директивом 95/46 Европског парламента и Савјета о заштити појединаца у оквиру обраде личних података те о слободном протоку тих података (у даљем тексту : Директива).

Закон је у великој мјери био усклађен са 108 Конвенцијом и Директивом али је у досадашњој примјени Агенција за заштиту личних података у БиХ уочила одређена одступања било термилошке или суштинске природе у односу на Директиву па је било неопходно приступити његовој измјени. Надаље, ради се о живој материји што је препознато и од Европске комисије као потреба за израдом нових правила и процедура

заштите личних података. Посебно интересовање је за обраду личних података путем интернета са акцентом на друштвеним мрежама.

Најважније измјене Закона односе се на успостављање механизма и института који ће Агенцији обезбиједити суштинску независност као претпоставку за ефикасан рад. У прилог напријед наведеног су и измјене Закона у вези са именовањем директора, увођење функције замјеника директора, те прописивање посебних услова за суспензију и смјену директора и замјеника директора. Наведене измјене су у складу са Директивом која прописује потпуну независност надзорног органа тако што директора и замјеника директора именује Парламентарна скупштина БиХ што је рјешење које је већ прихваћено у земљама окружења. Увођење функције замјеника директора је усклађивање са измјенама Закона о управи („Службени гласник БиХ“ број: 102/09). Досадашње непрецизне формулације појма „кривично дјело“ у случају смјене директора је било потребно прецизирати те одвојити услове за суспензију и смјену директора.

У прилог независности Агенције су и измјене којима Агенција убудуће има обавезу да само Парламентарној скупштини БиХ подноси извјештај о заштити личних података, за разлику од досадашње обавезе да подноси извјештај о раду Савјету министара БиХ. Неприхватљива је била досадашња обавеза подношења извјештаја о раду Савјету министара БиХ из више разлога. Прије свега предмет поступака и оцјена законитости у поступању могу бити и сва министарства на државном нивоу што доводи независност и непристрасност Агенције у питање. Такође, то је и непринципјелно у односу на остале нивое власти. То ни у ком случају не искључује одговорност и професионалност у раду Агенције већ напротив их оснажава.

Као важне, истакли би и сљедеће измјене и допуне Закона:

- прописивање услова за пренос података у иностранство у односу на раније рјешење када пренос података у иностранство није био детаљно регулисан;
- право носиоца података да приговори обради података које контролор има намјеру обработити у сврху директног маркетинга као и право да буде обавијештен да ће подаци бити пренесени трећој страни у сврху директног маркетинга;
- обавезност доношења одлуке у случају вршења обраде личних података путем видео надзора;
- обавезност давања писмене сагласности само за обраду посебне категорије личних података;
- могућност издавања прекршајних налога;
- обрада личних података бивших институција.

Закон о измјенама и допунама Закона о заштити личних података је објављен 26. септембра 2011. године у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“, број 76/11.

Према извјештају Европске комисије о напретку у Босни и Херцеговини у 2011. години постигнут је извјесни напредак у области заштите личних података. У извјештају се наводи:

„ Међутим, закони и проведбено законодавство у различитим секторима се и даље мора ускладити са захтјевима ЕУ везаним за заштиту података. Правила Савјета министара за учешће Агенције за заштиту личних података у релевантним законодавним процесима нису задовољавајући. Принцип намјенске употребе и подзаконски прописи за заштиту

личних података у полицији и даље нису у потпуности provedени. Закон о заштити личних података се не примјењује на Обавјештајно-безбједносну агенцију БиХ. Свеукупно гледано, припреме за заштиту личних података су и даље у раном стадију. Потребно је осигурати независност Агенције за заштиту личних података.“

У циљу постизања напретка, као важан дио активности у овој години је покретање иницијативе за измјене других закона у БиХ који су од утицаја на независност Агенције. Наглашавамо потребу измјена и допуна Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ како би се и у дијелу плата поједина радна мјеста издвојила на који начин би Агенција била адекватно вреднована. Агенција је у протеклом периоду у том циљу покретала активности на које, и у овом извјештају указујемо. Наиме, у члану 3. овог Закона прописан је принцип „Иста плата за исти или сличан посао: У складу с овим принципом, запослени у институцијама Босне и Херцеговине који обављају исте или сличне послове примат ће исту основну плаћу, односно радна мјеста из различитих институција Босне и Херцеговине на којима се обављају слични послови, сврстат ће се у исти платни разред“. С тим у вези Министарству финансија и трезора смо предложили да се у Закону о измјенама и допунама овог Закона, директор Агенције позиционира у члан 21. те да се у члану 26. став 1. дода алинеја 9. која би гласила: „запосленим на пословима инспекцијског надзора у Агенцији за заштиту личних података у Босни и Херцеговини, појединачно 25% од основне плате.“ Подсјећамо да је 2009. године, на 83. сједници Савјета министара Босне и Херцеговине усвојена Информација Агенције у вези имплементације Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине и усвојен је Закључак да Министарство финансија и трезора БиХ, у сарадњи са Канцеларијом за законодавство Савјета министара БиХ, предузме активности из своје надлежности како би се питање додатка на плаће запослених у Агенцији, који обављају послове у вези инспекцијског надзора, ријешило у складу са принципом „Иста плата за исти или сличан посао“. Министарство финансија и трезора БиХ и Канцеларија за законодавство Савјета министара БиХ нису предузеле никакве активности у вези реализације предметног Закључка, па ни након ургенција Агенције.

Такође, у циљу успостављања системског рјешења учешћа Агенције у изради прописа иста је у протеклом периоду у два наврата упућивала Савјету министара БиХ иницијативу за измјену Пословника о раду Савјета министара БиХ. Иницијативом смо предлагали да сви приједлози прописа којима се регулише обрада и заштита личних података прије него што се упуте на сједницу Савјета претходно дођу на мишљење у Агенцију. Наиме, чланом 31. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине прописано је да у припреми приједлога закона и других нормативних аката, обрађивач тих аката, прије достављања Савјету министара обавезно прибавља мишљење од одређених министарстава или других органа Босне и Херцеговине, с обзиром на питања која се истим актима регулишу. Такође, Законом о заштити личних података у члану 40., између осталих надлежности Агенције, прописана је и надлежност давања мишљења на приједлоге закона и старање о испуњавању критерија заштите личних података који проистичу из међународних обавеза за Босну и Херцеговину. На овај начин би се у припреми приједлога закона и других прописа обезбиједила усаглашеност тог акта са основним принципима заштите личних података, а самим тим и осигурала заштита људских права и основних слобода. Овим би се обезбиједило и испуњење једне од обавеза из Споразума о стабилизацији и придруживању које је Босна и Херцеговина преузела, а које се тичу заштите личних податка. За Агенцију је неприхватљива садашња пракса по којој јавни органи захтијевају од Агенције да делегира представника у разне комисије и радне групе за израде одређених прописа. За Агенцију је најефикаснији и једини могући начин рада управо предложени што значи да на приједлоге прописа даје мишљење.

Ово је посебно важно из разлога што већ имамо случајеве да јавни органи чије су обраде личних података биле предмет процјена Агенције и као такве оцијењене неприхватљивим прибјегавају измјенама закона на који начин настоје легализовати такву обраду. То је свакако неприхватљиво и понављамо пуким законским прописивањем не значи да је та обрада личних података уставна и оправдана.

У контексту Извјештаја о напретку Агенција ће покренути иницијативу за измјене и допуне Закона о обавјештајно безбједносној агенцији у БиХ, који ће се осигурати контролну функцију Агенције и у обавјештајно безбједносном сектору у дијелу који се односи на законитост обраде личних података. У упоредном праву и пракси земаља Европске заједнице нема овог изузетка. Осим тога веома је значајно питање обраде и заштите личних података који су настали у раду претходника ове Агенције поготово имајући у виду чињеницу да су већ злоупотребљавани. Присјетимо се само књига „Чувари Југославије“. Многа лица, чији су се подаци нашли у овим књигама, били су жртве и оног тоталитарног режима, али је свакако далеко већи проблем што су биле жртве и у овом систему који се декларише као демократски.

Поред Закона о заштити личних податка, као општег прописа, и други закони регулишу обраду и заштиту личних података. Између осталог, за нас је посебно важан полицијски сектор. Законом о полицијским службеницима Босне и Херцеговине регулисана је обрада личних података за полицијске послове. Одредбама овог Закона имплементирана је Препорука Савјета Европе (87)15 о одређивању коришћења личних података у полицијском сектору. Овим је створена формалана претпоставка за чланство у Шенгенској групи (члан 117. Шенгенског споразума) те у Еурополу (члан 14. Конвенције о Еурополу). Имајући у виду чињеницу да на нижим нивоима ово рјешење није имплементирано, Агенција је кроз инспекцијске надзоре, наложила полицијским органима да иницирају доношење измјена и допуна одговарајућих закона. Ни након три године одговарајуће измјене овог Закона нису се десиле што се може негативно одразити на међународну полицијску сарадњу.

Свакако да и у осталим секторима телекомуникације, здравство и сл. треба извршити хармонизацију, што ће на неки начин бити и стална обавеза, а Агенција ће преузети водећу улогу у томе. У 2012 години Агенција је планирала да у сарадњи са релевантним органима, користећи разне инструменте помоћи Европске комисије, изврши анализу прописа у здравственом сектору и у том смислу да понуди конкретне приједлоге.

Поред осталих институција, Агенција је допринијела да грађани Босне и Херцеговине имају могућност путовања у земље Шенген зоне без виза. Поред вриједности које произилазе из либерализације визног режима овај процес треба посматрати искуствено и у свјетлу приступања Босне и Херцеговине Европској унији, с једном битном разликом, што ће услови и критерији бити, свакако далеко већи код Споразума о стабилизацији и придруживању.

2.2. Практика Европског суда за људска права

Овдје је потребно, прије свега, истаћи значај усклађености закона у Босни и Херцеговини са Европском конвенцијом о људским правима у погледу обраде и заштите личних података. То надаље треба посматрати у свјетлу пресуда Европског суда за људска права који пресуђује у корист апеланата, иако су највише судске инстанце у БиХ другачије одлучиле, па и када је то другачије регулисано законима у Босни и Херцеговини. Забрињавајућа је чињеница великог процента пресуда у корист апеланата против Босне и Херцеговине. Да ствар буде тежа, за разлику од других држава гдје се обично као

апеланти појављују појединци, у пресудама против Босне и Херцеговине ради се о масовном кршењу људских права.

Од значаја је на овом мјесту, ради подсећања, цитирати члан 8. ЕКЉП који гласи:

„ 1. Свако има право на поштивање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

2. Јавна власт се не мијеша у уживање овог права, осим ако је такво мијешање предвиђено законом и ако је то нужна мјера у демократском друштву, у интересу националне безбједности, јавне безбједности, економске добробити земље, спречавању нереда или спречавању злочина, заштити здравља и морала, или заштити права и слобода других.“

Због повреде права на приватност, који се гарантује чланом 8. Конвенције, Европски суд за људска права донио је велики број пресуда против држава потписница. У поменутих пресудама Суд наводи да се: „концепт приватног живота протеже на све аспекте личног идентитета, као што су име или слика неког лица. Даље, приватни живот по мишљењу Суда укључује физички и психички интегритет; намјера гаранције из члана 8. Конвенције је да осигура развој, без спољњег уплитања, личности сваког појединца у односу са другим људским бићима. С тога постоји интеракција појединца са другим, чак и у јавном контексту, која потпада под појам приватног живота.“

Бавећи се правом на заштиту приватности, Суд је у неколико наврата истакао како, „под одређеним условима, појединац има легитимна очекивања у вези заштите и поштовања његовог или њеног приватног живота, што се подразумева у случају претреса просторија или прислушкивања телефонских разговора“. Све ове пресуде могуће је подијелити у четири основне групе према заштићеном добру.

Највећи број пресуда тиче се злоупотребе података до којих су полицијски органи дошли незаконитим снимањем/ прислушкивањем, претресом или читањем преписке осумњичених лица и њихових адвоката. Тако, на примјер, у предмету П.Г. и Ј.Х. против Уједињеног Краљевства Суд се бавио питањем коришћења прислушних уређаја у стану осумњиченог и откривања личних података прегледом телефонских позива упућених из стана осумњиченог. Мада су се и подносиоци представке и представници државе слагали у оцјени да прислушкивање представља уплитање у приватни живот подносилаца, њихова мишљења су се разилазила у погледу оправданости предузете активности. Наиме, представници државе су сматрали да је ово уплитање било потребно у демократском друштву ради спречавања криминала и заштите права других. Став Суда по овом питању је да: „свако прислушкивање представља повреду права на приватност, али да треба испитати да ли је то било „у складу са законом“ и „неопходно у демократском друштву“...како није било домаћег права које би регулисало употребу прислушних уређаја у вријеме у ком је активност предузета, не може се говорити о томе да је била у складу са законом, онако како тај захтјев тумачи став 2. члана 8. Конвенције. Самим тим, није неопходно посебно разматрати да ли је та активност неопходна у демократском друштву.“

Други дио представке бави се питањем права полиције да од телефонске компаније захтјева и прегледа листинг позива са броја који је регистрован на стан осумњиченог. Према мишљењу Суда, уколико се листинг прави ради израде рачуна, по самој природи то се разликује од пресретања комуникације која је непожељна и незаконита у демократском друштву уколико није оправдана. Израз „у складу са законом“ значи да предузета мјера треба да има основ у домаћем законодавству и да то законодавство треба учинити доступним свима у складу са захтјевом владавине права. У конкретном случају,

домаће право познаје праксу прављења листинга позива ради припреме телефонских рачуна, али је питање употребе, чувања и уништавања таквих информација под знаком питања. У конкретном случају, полиција је тражила податке о позивима за два конкретна дана, али не и садржај тих позива или о њиховим примаоцима. Дакле, тражени подаци и њихова употреба су били веома ограничени. С тога су предузете акције у складу са законом и оправдане са становишта спречавања извршења кривичних дјела, не постоји повреда права из члана 8. Конвенције.

Треће питање је постављено с обзиром на коришћење прислушних средстава у полицијској станици. Разматрајући га, Суд је стао на становиште да је „приватни живот појам за који није могуће дати потпуну и исцрпну дефиницију, већ се дефинишу битни елементи приватне сфере који требају бити заштићени као што су: одређење пола, име, сексуално одређење и сексуални живот, право на идентитет и лични развој, као и успостављање односа са другим живим бићима, приватне или пословне природе.“ Имајући све ово у виду, Суд налази да: „снимање подносиоцевог гласа у полицијској ћелији представља повреду права на приватност...и како не постоји законски акт домаће државе који регулише коришћење прислушних уређаја од стране полиције у полицијској станици, оваква повреда права није законита.“

Друга група пресуда тиче се одговорности државе због пропуста у заштити медицинских картона грађана и поверљивих података који се у њима налазе. Предмет 3. против Финске вођен је због приговора подносиоца да је откривањем његове медицинске документације за вријеме кривичног поступка повријеђено његово право на заштиту приватног живота.

Како из чињеничног описа недвосмислено произилази да је поступцима домаћих власти повријеђено право на приватност подносиоце, Суд се упустио у разматрање оправданости таквог уплитања, с обзиром да је било у складу са позитивним законодавством и да је било усмјерено ка спрјечавању извршења кривичних дјела. Међутим, објављивање имена и здравственог стања подносиоце није имало неки законити циљ. Бавећи се даље овим питањем, Суд истиче како је „заштита личних података, која укључује и медицинску документацију, од суштинског значаја како би свако лице уживало права која му члан 8. Конвенције гарантује. Заштита медицинске документације је основни принцип правних система држава чланица, чиме се чува и повјерење у медицинску професију и здравствене службе у цјелини.“

Знајући колико је осјетљиво питање заражености ХИВ вирусом, заштити тог податка треба поклонити посебну пажњу. „У случају вођења кривичног поступка, неопходно је направити баланс између повјерљивости и јавног интереса.“ Домаћим је судовима остављено дискреционо право да испусте помињање имена када израђују пресуде или их објављују. С тога, Суд сматра да је објављивање имена и података из медицинског картона подносиоце повреда члана 8. Конвенције, посебно кад се има у виду „да је она изричито била против откривања такве информације јавности.“

Трећа група одлука бави се заштитом личних података који се односе на сексуални живот и одређење појединца. У том смислу, обавеза је сваке државе да се изврши контрола како обрађивачи података осим основних података не би тражили и оне податке који нису у складу са сврхом због које се подаци прикупљају и обрађују. Међу ове податке свакако спада изјашњење о сексуалном одређењу или промјени пола. У случајевима када је из неког разлога потребно сакупити и ту врсту података, на државним органима је обавеза и терет предузимања ваљане заштите прикупљених података.

За потребе овог извјештаја навест ћемо и ове пресуде са резимеом.

У првом предмету С. и Марпер против Уједињеног Краљевства, представка је поднијета у вези са отисцима прстију, узорком ћелија и ДНК профилом садржаном у њима који су органи власти задржали и након ослобађајуће пресуде или повлачења оптужнице. Случај се односи на узимање отисака прстију, узорака ћелија и ДНК профила садржаних у њима који су органи власти задржали и након што је кривични поступак, који је претходно био покренут против подносилаца представке, окончан ослобађајућом пресудом односно обустављен. Подносилац представке – С, који је имао једанаест година, ухапшен је у јануару 2001. године и оптужен за покушај пљачке када су му узети отисци прстију и ДНК профил. Ослобођајућа пресуда донета је у јуну 2001. године. Други подносилац представке – Марпер, ухапшен је у марту 2001. године и оптужен за злостављање свог партнера. Узети су му отисци прстију и ДНК профил, након чега је, у јуну 2001. године, против њега поступак формално био обустављен пошто се помирио са својим партнером. Када су поступци окончани, подносиоци представке безуспјешно су захтевали да њихови отисци прстију, узорци ћелија и ДНК профили буду уништени. Подаци су похрањени на основу прописа којим је оумугућено да њихово задржавање буде временски неограничено. Суд је истакао да узорци ћелија садрже веома осјетљиве податке о самом лицу, као и да садрже јединствен генетски код који је у вези, како са лицем на које се односи, тако и са његовим сродницима. По својој самој природи, као и по количини података које садрже узорци ћелија, а уз то и њихово задржавање, мора се посматрати као повреда права на поштовање приватног живота лица на које се односе. Стога, Суд је закључио да задржавање ћелијских узорака и ДНК профила представља повреду права подносиоца представке у смислу члана 8. став 1. Конвенције. У вези са отисцима прстију, Суд је сматрао да они садрже јединствене информације о лицу, те њихово задржавање, без његовог пристанка не може се сматрати небитин и безначајним и стога представља мијешање у право на приватни живот. Суд је истакао да у складу са домаћим прописима, отисци прстију или ћелијски узорци узети од лица у вези са кривичном истрагом могу се задржати и након што су испунили сврху због које су узети. Стога, задржавање отисака прстију, биолошких узорака и ДНК профила имало је јасну основу у домаћим прописима. Суд је прихватио да задржавање отисака и ДНК представља легитимни циљ, односно служи откривању, а самим тим и превенцији криминала.

У овом случају спорно питање које је Суд узео у разматрање је да ли је такво задржавање отисака прстију и ДНК података подносилаца представке, као осумњичених, али не и осуђених за одређено кривично дело, било неопходно у демократском друштву. Суд је пошао од релевантних инструмената Савета Европе, закона и судске праксе земаља потписница Конвенције, према којима задржавање података треба да буде пропорционално сврси њиховог прикупљања и временски ограничено. У већини земаља потписница дозвољено је да се током кривичног поступка само од осумњичених узимају ћелијски узорци. Суд је истакао да је од свих земаља чланица Савјета Европе, једино у Енглеској, Велсу и Северној Ирској дозвољено неограничено задржавање отисака прстију и ДНК материјала било ког лица, било ког узраста и у вези са било којим делом.

Суд је утврдио да овлашћењем задржавања отисака прстију, ћелијских узорака и ДНК профила, без прављења разлике да ли је лице само осумњичено, али не и осуђено, не успоставља праведан однос између јавног и приватног интереса. У складу са тим, задржавање у овом случају је довело је до неоправданог мијешања у право подносиоца представке на заштиту приватног живота и не може се сматрати неопходним у демократском друштву. Суд је једногласно закључио да је дошло до повреде члана 8. - право на поштовање приватног и породичног живота.

Такође, у предмету Antunes Rocha против Португала, подносилац представке се такође жалила да је без њеног знања или пристанка, спроведена истрага ради добијања података о њој и њеној породици, ради провјера које су вршене у поступку добијања безбједносне

проvjере. То је укључивало, између осталог надзор њеног дома ка и испитивање блиских пријатеља. Сматрала је да је то у супротности са чланом 8. Конвенције.

Суд је одлучио да је скупљање података представљало мијешање у њен приватни живот. Такође суд је одлучио да је постојао правни основ, да је циљ одредбе био довољно јасан а исти је био да се утврди да ли лице може приступати повјерљивим подацима с обзиром на његово поштење, навике, друштвени живот, лојалност, повјерљивост и здрав разум.

Међутим, суд је утврдио да је начин на који је извршено испитивање односно прикупљање података био исувише нејасан и није упозоравао лица да могу бити предмет провођења одређених мјера као што је присмотра дома. Појединац треба да буде у стању да предвиди у степену који је разуман за дату околност посљедице одређене радње. Такође, одредба није садржавала контролне механизме нит је пружала гаранције лицима.

Суд је закључио да португалски закон није са довољном прецизношћу дефинисао обим истраге и начин њене спроведбе и да је дошло до повреде члана 8. Конвенције. Суд је подсјетио да и када подаци нису приватни, него су већ у јавном домену, њихово скупљање и чување од стране државе представља мијешање у приватни живот, и оно мора бити оправдано према веома строгим критеријама из члана 8. Конвенције.

Свакако да је релевантна и пракса Европског суда правде (ЕСП) који је највећи суд Европске заједнице у случајевима у којима се примјењује право исте. Задатак ЕСП је да обезбједи и једнако тумачење и примјену права Европске заједнице од свих њених чланица. Путем својих одлука овај Суд је идентификовао обавезе администрације и националних судова како би се постигла принципјелност у заштити права појединаца код примјене законодавства Заједнице односно националних закона. ЕСП прихвата принцип одговорности држава чланица за кршење права Заједнице и свако кршење може бити санкционисано плаћањем одређених казни. ЕСП се не смије замијенити са Европским судом за људска права.

Основни принципи произишли из одлука ЕСП су да се право Заједнице директно примјењује, да има предност на националним те да су државе чланице одговорене према појединцу. Право на заштиту личних података има самосталну функцију. Томе је највише допринијела Директива која је основ за заштиту личних података у Заједници.

Релевантне директиве и препоруке Европског парламента и Савјета из ове области марају се узети у обзир приликом доношења прописа којима се регулише обрада и заштита личних података, јер је то већ преузета обавеза.

III. ОСНОВНА И ПОСЕБНА ЛЕГИСЛАТИВА О ЗАШТИТИ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

3.1. Закон о заштити личних података

Закон о заштити личних података (у даљем тексту: Закон), представља основну легислативу која непосредно одређује обраду личних података. Закон свим лицима на територији Босне и Херцеговине осигурава поштивање права на приватност у погледу обраде личних података који се на њих односе. Законом су успостављени основни принципи заштите личних података као што је право на обраду, циљ обраде, пренос података у иностранство, сигурност података, друга питања из ове области, као и независни надзорни орган.

Лични податак је дефинисан као било која информација која се односи на идентификовано лице или на основу које се лице може идентификовати. Законодавац дефинише и посебну категорију личних података који подразумевају расно поријекло, држављанство, национално или етничко поријекло, политичко мишљење страначку припадност, чланство у синдикатима, религијско, филозофско или друго вјеровање, здравствено стање, генетски код, сексуални живот, кривичне пресуде и биометријске податке.

Надаље, Закон одређује како идентитет може бити утврђен посредством јединственог матичног броја или посредством других информација које су карактеристичне за физички, филозофски, ментални, економски, културни или пак социјални идентитет одређеног лица. Занимљиво је да је могуће још навести одређени помоћни класификациони критериј кориштен у неким случајевима, односно да ли доступни подаци омогућавају контактирање носиоца података. Нужно је навести да Закон не познаје никаква ограничења која се односе на форму личног податка, односно изражавање овог појма се не доводи у везу са испуњавањем било каквих формалних процедура. Тако, лични податак може посједовати примјера ради, облик визуелног или звучног записа. Дакле, Закон је у наведеним оквирима веома широко примјењљив, и то како је дефинисано предходном реченицом, и према системима који се служе камерама.

Ипак, појам лични податак није могуће доводити у везу са податком о правном лицу. Но, задаци правног лица се врше посредством физичких лица. Дакле, у наведеним околностима потребно је пронаћи, односно стално вршити процјене, када се заправо ради о личном податку а када не. Односно, примјера ради уколико је запосленик извјесне институције цитиран у контексту са задацима те институције онда је примјена прописа о заштити личних података у принципу искључена. Наравно, ако би се радило о чисто приватној активности тог запосленика онда не би било могуће искључити примјену Закона.

Такође, због могућности примјене Закона, важно је да се ради о обради личних података. Закон обраду личних података дефинише као било коју операцију или скуп операција, које се извршавају у односу на податке, и то без обзира на то да ли се то обавља на аутоматски или неаутоматски начин.

Истовремено, Закон изричито искључује примјену у случају када се ради о личним подацима које обрађују физичка лица искључиво у приватне сврхе и у случајно прикупљеним подацима, осим ако се ти лични подаци даље не обрађују.

Закон уводи и појам збирка личних података, што се односи на било какво систематично прикупљање личних података доступних на основу посебних критерија који се односе на лице, без обзира на то да ли су ти подаци централизовани, децентрализовани или категоризовани на просторној или функционалној основи.

Овдје је свакако потребно подсјетити се на карактер превентивних правних мјера које садржи Закон. Наиме, њихов циљ није забрана и ометање обраде личних података већ достизање неопходне уређености обраде личних података као гаранта заштите приватности.

Но, имајући у виду све што је горе наведено, у свим случајевима ће бити неопходно анализирати, да ли ће се, у оквиру одређене обраде личних података, поред Закона примијенити још неки од закона. Овдје је битно истакнути, да Закон изричито дозвољава секторску легислативу, што произилази из члана 2. став (1) према којем његове одредбе се односе на обраду личних података свих јавних органа, физичких и правних лица, али

са изузетком у случајевима када неки други закон одређује другачије. Ово може представљати опасност ако се том приликом не води рачуна о основним принципима заштите личних података. Исто тако, према члану 6. Закона, личне податке је могуће обрађивати без сагласности субјекта података у случају када је то неопходно за извршење законом прописаних надлежности.

3.2. Обрада личних података запослених у јавним органима

Да би обрада личних података била законита исти се могу обрађивати изричито у сврхе у које су прикупљени што свакако подразумева да се, прије прикупљања, мора јасно утврдити сврха обраде личних података. За обраду личних података запослених у јавним органима релевантне су осом одредби Закона и одредбе закона који регулишу радно правни статус запослених.

У складу са ставом 1. члана 14. Закона о раду у институција Босне и Херцеговине приликом закључивања уговора о раду, послодавац не може тражити од запосленика податке који нису у непосредној вези са природом радних активности које запосленик обавља. Дакле, приликом пријема у радни односа, у законом предвиђеној процедури, послодавац свакако да има право да прикупља и обрађује личне податке али само оне који су у непосредној вези са активностима запосленика. У том смислу релевантан је један од основних принципа обраде личних података, члан 4. став 1. тачка ц., да се лични подаци обрађују само у мјери и обиму који је неопходан да би се испунила одређена сврха. Овај принцип значи да се обрађује минимум личних података како би се испунила одређена сврха. Једна од обавеза контролора да обрађује аутентичне и тачне податке. Лични подаци запосленика се, сходно члану 15. Закона о раду у институција Босне и Херцеговин, не могу прикупљати, обрађивати, користити или достављати трећим лицима, осим ако је то одређено законом или ако је то потребно ради остваривања права и обавеза из радног односа.

Међутим, уживање било којег права није апсолутно и искључиво, већ је потребно утврдити правичну мјеру и границу како би се осигурало уживање свих загарантованих права и слобода. Тако је Законом о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини уређује право на приступ информацијама које посједују јавни органи, изузеци на права на приступ информацијама и поступак за остваривање и заштиту права на приступ информацијама.

С тим у вези, чланом 54. Закона прописано је: „Одредбе овог Закона узет ће се у обзир приликом примјене Закона о слободи приступа информацијама“. Како члан 8. Закона о слободи приступа информацијама прописује: „Надлежни јавни орган ће утврдити изузетак када оправдано утврди да тражене информације укључују личне интересе које се односе на приватност трећег лица.“, те из наведеног произилази закључак да је члан 8. наведеног закона упућујућа норма на члан 17. Закона, којим су прописани услови за давање података кориснику, а који су, у смислу члана 4. Закона о слободи приступа информацијама, физичка и правна лица.

Приликом рјешавања захтјева за приступ информацијама, односно, захтјева за давање података, контролори морају разграничити шта је информација, а шта лични податак, у складу са дефиницијама мјеродавних прописа. Према члану 3. став (1) Закона о слободи приступа информацијама, „информација“ је: „сваки материјал којим се преносе чињенице, мишљења, подаци или било који други садржај, укључујући сваку копију или њен дио, без обзира на облик, карактеристике, вријеме када је сачињена и како је класификована“. Тако нпр., имена запослених у јавним органима, функције које обављају,

закључења уговора о дјелу / раду на одређено вријеме / раду на неодређено вријеме, важности уговора сматрају се информацијама у смислу Закона о слободи приступа информацијама.

Према члану 3. став (1) Закона, „лични податак“ је: „било која информација која се односи на физичко лице на основу које је утврђен или се може утврдити идентитет лица”, а “носилац података” је: „физичко лице чији се идентитет може установити или идентификовати, непосредно или посредно, нарочито на основу јединственог матичног броја те једног или више фактора карактеристичних за физички, физиолошки, ментални, економски, културни или социјални идентитет тог лица”. Нпр. лични подаци запослених у јавним органима би били они подаци који се односе на ЈМБ, износ плате, број чланова кућног домаћинства, имена чланова кућног домаћинства, адреса становања, број телефона и слично.

Сходно наведеном, јавни орган, као контролор личних података, у случају рјешавања захтјева за приступ информацијама, мора препознати да ли подаци које би доставили подносиоцу захтјева садрже **информације** о запосленим или њихове **личне податке**. Уколико се ради само о именима и презименима запослених заједно са функцијом коју обављају, врстом уговора, датуму закључења уговора и важности уговора, онда ти подаци представљају информације у смислу Закона о слободи приступа информацијама и не подлијежу ограничењу из члана 8. Закона о слободи приступа информацијама. Исто се односи и на правна лица којима је законом повјерено вршење јавних овлашћења.

Уколико се поред имена и презимена заједно са функцијом коју обављају, врстом уговора, датумом закључења уговора и важности уговора налазе и други подаци који према Закону спадају у личне податке, онда јавни орган, да би доставио тражене податке трећој страни, мора имати или сагласност носиоца података или мора бити испуњен један од услова члана 6. Закона (Право на обраду личних података без сагласности носиоца података). У случају да ниједан од ових услова није испуњен, јавни орган, може на основу члана 9. став (2) Закона о слободи приступа информацијама испитати да ли постоји јавни интерес за доставу истих.

3.3. Заштита право на приватност и видео надзор

Једна од начина обраде личних података, која је посебно интересантна у свјетлу заштите приватности, јесу видео надзори. Управо због тога измјенама и допунама Закона регулисана су питања у вези са истим. Контролори су дужни донијети одлуку о видео надзору којом ће регулисати правила обраде. То ни у ком случају не значи да се видео надзор може произвољно постављати. Сви принципи морају бити испуњени а посебно у контексту сврхе и оправданости истог. Свака произвољност значи противзаконитост. Примјера ради полиција не може произвољно одређена мјеста стављати под видео надзор а да нема довољно разлога односно доказа о оправданости истог.

У контексту заштите права на приватност, видео надзор значи прибављање и похрањивање звучних, визуелних или других записа из праћених мјеста гдје се крећу физичка лица, путем инсталираног система видео камера. Кориштени системи камера омогућавају више начина за похрањивање снимака од застарјеле форме у облику видео касета до модерне форме дигитализације и похрањивања података који су обрађивани путем компјутерских технологија.

Свако ко планира инсталирати видео надзор, у циљу снимања и похрањивања снимака праћених мјеста гдје се крећу физичка лица, мора посебном одлуком одредити сврху и

средства за обраду података. Прије свега, контролор чији је видео надзор мора имати јасну представу о томе да ли је постављање овог система у складу са законом. При томе, мора се узети у обзир да ли је постављање видео надзора заиста неопходно и да ли би за постизање предметног циља било довољно неко друго рјешење на који начин ова проблематика има консеквенце и са гледишта примјене правних прописа о заштити личних података те његово подвођење под одговарајуће одредбе Закона.

С друге стране, неопходно је истаћи могућност колизије кориштења видео надзора са принципима заштите личних података те је у том контексту нужно расправити два питања: Када се видео надзор сматра обрадом личних податка а када не? Када се у смислу Закона снимак видео надзора сматра личним податком?

Видео надзор значи обраду личних података када се врши запис о мониторингу физичког лица или пренос података, сходно дефиницији обраде личних података прописаној чланом 3. Закона. У овом случају долази до систематичног прикупљања снимака лица на одређеном простору, у одређеном временском раздобљу, уз очекивану претпоставку даљег кориштења ових снимака.

Дакле, уколико се приликом видео надзора не врши запис или се исти не преноси не ради се о обради личних података и тада се Закон не примјењује, што не искључује примјену неких других правних прописа донесених у циљу провођења члана 8. Конвенције о заштити људских права и основних слобода која гарантује право на поштивање породичног и приватног живота.

На друго питање је теже одговорити зато што влада одређени несклад у до сада објављеним мишљењима о томе када је код видео надзора у питању обрада личног податка а када то није. Подсјетимо да је лични податак свака информација која се односи на идентификовано лице или на основу које се неко може идентификовати. Када се информације које су садржане у снимцима из видео надзора не односе на идентификовано лице или се лице не може идентификовати сматра се да се не ради о обради личних података.

Несумњиво је да сваки снимак који обухвата знакове који омогућавају разликовање физичког лица од другог (нарочито лице) прави од снимка минимални потенцијални лични податак. Располаже ли се са снимком који има наведене карактеристике тешко се може у будућности искључити могућност да неће доћи до идентификације тог лица и управо идентификација је очигледно главни разлог зашто и уопште долази до прибављања таквог снимка. Уколико би видео надзор био спојен на већ постојећу базу личних података радило би се о очигледној обради личних података.

Уколико даље слиједимо логику Закона биће неопходно на видео надзора примјенити и члан 4. тачка б) истог Закона односно одредити сврху прикупљања ових снимака и могућност њихове употребе као доказе о кривичном дјелу или проузрокованој штети. Исто тако, временски период чувања снимака је веома битан када је видео надзора инсталиран од стране приватних субјеката као што су банке и трговачки центри. Приликом дугорочног похрањивања тих снимака постоји велики ризик за клијенте банака или лица која купују јер упознавање са њиховим навикама и обичајима ствара опасност да њихова приватност може бити веома грубо нарушена.

Видео надзор је могуће вршити на основу сагласности лица која се снимају и без те сагласности на основу посебног закона или у недостатку истог, када с обзиром на околности сваког појединачног случаја је могуће примјенити члан 6. тачку е) Закона којом је прописано „ ако је неопходна заштита законитих права и интереса које остварује

контролор или корисник и ако ова обрада личних података није у супротности с правом носиоца података да заштити властити приватни и лични живот“. Цитирана одредба може се примјенити када предмет заштите није могуће постићи другим правним средствима нпр. имовину је могуће штитити од крађе и закључавањем просторија у којем случају не постоји могућност примјене ове одредбе. Потребно је истаћи и задњи дио одредбе „право носиоца да заштити властити приватни и лични живот“ што значи да је забрањено вршење видео надзора у просторијама које су одређене за строго приватне активности, приватни посјед и сл.

Контролор је дужан испунити и друге обавезе које су одређене Законом у смислу заштите снимака у складу са чланом 11., испуњавати дужности према носиоцу података и наравно предметну обраду пријавити надзорном органу у БиХ – Агенцији за заштиту личних података.

На крају ћемо описати један случај обраде личних података путем видео надзора ради бољег разумијевања напријед изнесених теоретских навода. Кориштење јавног базена претпоставља и одлагање одјеће и других личних ствари у за то предвиђене кабине. Ради се о одлагању личних ствари без надзора власника и као такве често бивају предмет крађе. Овај ризик не може у потпуности отклонити ни физичка заштита од стране запослених на јавном базену. Ова околност је очигледно разлог увођења видео надзора који укључује увођење уређаја за снимање у сврху идентификације починиоца евентуалних крађа. У овом контексту напомињемо да власник базена не располаже законским овлашћењем за увођење видео надзора те теоретска могућност да од сваког посјетица базена тражи сагласност за снимање чини се као варијанта тешка за реализацију. У конкретном случају видео надзор може бити стављен у функцију и без сагласности носиоца података (посјетилаца базена) на основу члана 6. тачке е) Закона гдје је очигледно да би видео надзор заштитио права и интересе како контролора власника базена тако и посјетилаца базена. Важно је истаћи проблем уколико у просторијама гдје је уведен видео надзор долази до пресвлачења посјетилаца базена чиме би дошло до кршења њихових права да заштите приватни и лични живот што је могуће избјећи одвајањем простора за пресвлачење и одлагање одјеће. Исто тако, посјетиоце је потребно упознати са видео надзором истицањем великог натписа о томе чиме би биле испуњене дужности контролора прописане чланом 22. Закона. Снимци настали у овом видео надзору би било законити кориштени само уколико дође до крађе предмета и могуће је претпоставити да сазнање за крађу треба изаћи на видјело другог дана након посјете базену гдје би та претпоставка дефинисала и вријеме чувања снимака из овог видео надзора.

3.4. Заштита личних података и слобода приступа информацијама

Као најважнији пропис који, већ самим својим карактером, представља извјесно дерогирање Закона о заштити личних података је Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини. Право на приступ информацијама под контролом јавних органа има за циљ да грађани учествују у јавном животу на адекватан начин што ће допринијети између осталог спречавању злоупотребе јавне администрације, спречавању корупције и изградњи професионалне администрације, а што ће бити гарант основним вриједностима демократских друштава као што су, прије свега, владавина права и поштивање људских права и слобода.

Члан 19. Универзалне декларације о људским правима као и члан 10. Европске конвенције о људским правима дају право на слободу мишљења и изражавања. Као и свако право и ово подразумијева одређена ограничења, а да би била законита морају бити прописана законом и потребна у демократском друштву за један од легитимних циљева.

Ово подразумијева јасну обавезу јавних органа да, у сваком конкретном случају, доносе одлуку узимајући са истом пажњом и значајем разлоге који су за или против напријед наведеног. Могућ је изузетак у заштити легитимних јавних или приватних интереса а један од легитимних интереса код ограничења овог права су и права других, што подразумијева и право на заштиту личних података. Неприхватљиве су произвољности и крајности које иду од праксе када се под изговором права на заштиту личних података штите одређене друге противзаконитости и с друге стране када се из разлога транспарентности противзаконито објављују лични подаци.

Босна и Херцеговина је у 2011 години ратификовала Конвенцију Савјета Европе о приступу службеним документима (CETS 205) и тиме преузела низ конкретних обавеза. Једна од обавеза је обезбиједи ревизију поступка на начин да у случају одбијања захтјева за приступ документу подносилац има праву на ревизију поступка, пред судом или другим независним и непристрасним органом, који мора бити брз и јефтин. Садашње законско рјешење је нефикасно и неприхватљиво и с разлогом су негодовања медија, невладиног сектора и појединаца.

Овдје се ради о праву јавности на приступ службеним документима а не о праву заинтересованог лица на приступ и увид подацима и документима у управном поступку или ком другом поступку. Према овом Закону, свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом јавног органа, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу објавити такве информације и истодобно нема право на било који начин анализирати разлоге захтјева.

Ово право приступа подлијеже само таквим радњама и ограничењима која су прописана законом. С обзиром на то да и јавни орган може захтијевати наведене информације долази до одређеног проблема. Дакле, из позиције наведеног органа у оквиру демократске правне државе, очигледно, произилази да тај орган може чинити само оно што му је дословце прописано законом. Већ преамбула Устава Босне и Херцеговине, ово одражава реченицом према којој ће демократски органи власти и правичне процедуре најбоље створити мирољубиве односе у оквиру демократског друштва.

Због тога јавни орган у принципу не може користити Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини као правни основ за своју потражњу информација, односно, ово право је у великој мјери лимитирано његовим надлежностима.

Под информацијом се, према Закону о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини подразумијева сваки материјал којим се преносе чињенице, мишљења, подаци или било који други садржај, укључујући сваку копију или његов дио, без обзира на облик или карактеристике, као и на то када је сачињен и како је класификован. Тако је очигледно да ово укључује и личне податке, што је, де факто, конфронтирајуће са одредбом Закона.

Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини садржи ограничења наведеног права, међу којима је и изузетак код заштите приватности из члана 8., који је упућујућа норма на Закон о заштити личних података.

Са гледишта заштите личних података, најбитније је да се, као изузетак из обавезе пружања информација, наводи ситуација да ће надлежни јавни орган (орган који посједује информације) утврдити изузетак када оправдано утврди да тражене информације укључују личне интересе којим би се могла повриједити приватност трећег лица. Иако је из опште перспективе ова одредба доста оправдана, у пракси сама по себи, може створити доста проблема приликом практичне примјене. Тако, може бити врло

проблематично на који начин поступати у случају потражње информације о висини износа плате одређеног запосленика јавног органа, с обзиром да предметна финансијска средства потичу из јавних извора, као што, исто тако, ова информација нарушава приватност датог запосленика.

Овај проблем је додатно изражен и одредбом члана 9. Закона о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини према којој ће надлежни јавни орган објавити тражену информацију, и то без обзира на горе наведену одредбу ако је то оправдано јавним интересом и ако су узете у обзир свака корист и свака штета које могу проистећи из тога. У овом контексту би се требале узети у обзир не само законске обавезе, већ и постојање било какве повреде обавезе или опасности нарушавања здравља, безбједности или околине. О примјени ове одредбе трећу страну је потребно на прописани начин извјестити, укључујући и информације о могућностима одбране од оваквог корака.

Но, тиме још нису исцрпљене све компликације. Према члану 11. став (3) Закона о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини, захтјев за приступ личној информацији може бити сачињен само од стране физичког лица на коју се исти односи, или евентуално од стране законског заступника подносиоца захтјева или од лица које је подносилац захтјева овластио у писаној форми. Ова одредба за посљедицу има евидентно оспоравање примјене члана 8. и 9. Закона о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини, односно примјена ових одредби се своди у изразито теоретски ниво.

Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини даље садржи одредбе према којим свако лице има право да његови лични подаци, који су под контролом јавног органа, буду тачни или у односу на сврху прикупљања или кориштења, да буду ажурни, комплетни и релевантни, односно да на било који други начин нису погрешни. Ове одредбе су у пуној мјери оправдане, и могуће их је схватати као извјесну допуну аналогним одредбама Закона. Међутим с друге стране то може представљати проблем имајући у виду да је су права појединаца у вези обраде личних података регулисана већ Законом. Такође, неприхватљиво је садашње рјешење које произилази из члаба 11. тачније став 3. којим се прописује да захтјев за приступ личној информацији мора да буде сачињен само од стране физичког лица на којег се захтјев односи.

3.5. Заштита личних података и имовински картони

Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини се од почетка рада посебно базирала на контролу законитости рада јавних органа, обзиром да због обима података које обрађују, постоји већа могућност нарушавања права на приватност лица на кога се ти подаци односе. Управо из тог разлога, досадашњим инспекцијским надзорима које је вршила Агенција, углавном су били обухваћени јавни органи. Предмет свих редовних инспекцијских надзора је утврђивање законитости у погледу обраде личних података од стране контролора код којег се врши инспекцијски надзор.

Једна од инспекцијских контрола, у априлу 2011 године, била је и у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине. На основу чињеничног стања, донесено је Рјешење којим је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине наложено седам управних мјера у циљу отклањања утврђених недостатака. Једна од наложених управних мјера је да се прекине обрада личних података објављивањем скенираних изјава о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти на службеној интернет страници www.избори.ба, те да се објављене изјаве о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти уклоне са службене интернет странице. На ову наложену управну мјеру, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је изјавила жалбу, истичући да

се објављивање имовинских картона врши у циљу доступности истих јавности на транспарентан начин, што је предвиђено у *Поглављу 15 - Финансирање кампање* чланом 15.9. Изборног закона Босне и Херцеговине. Директор Агенција је одбио жалбу као неосновану јер је поступак који је претходио доношењу Рјешења правилно проведен, и наложена управна мјера резултат правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања. Не улазећи овим путем у уставност ове одредбе поставља се логично питање, у каквој су вези имовински картони са финансирањем кампање.

Неспорно је да је Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, сходно Изборном закону Босне и Херцеговине, дужна прикупљати податке о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти, као и омогућити да исти буду доступни јавности. Међутим, у питању је прешироко тумачење појма „доступности јавности“ у складу с којим је Централна изборна комисија Босне и Херцеговине до сада објављивала имовинске картоне. Скенирање имовинских картона и постављање истих на службену интернет страницу, чинећи их на такав начин доступним свакоме без икаквих ограничења и контрола по принципу транспарентности, није избалансирано са правом на приватност. Свакако да кандидати и изабрана лица, самом кандидатуром прихватају да њихово право на приватност буде умањено, али не и без икаквих ограничења. Наиме, доступност јавности подразумијева могућност приступа подацима из имовинског картона, али у складу са Законом о слободи приступа информацијама на који упућује управо члан 15.9. Изборног закона Босне и Херцеговине.

Дакле, свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом јавног органа, и то право може остварити у складу са Законом о слободи приступа информацијама. Право на приступ информацијама под контролом јавних органа има за циљ да грађани учествују у јавном животу на адекватан начин што ће допринијети између осталог спречавању злоупотребе јавне администрације, спречавању корупције и изградњи професионалне администрације, а што ће бити гарант основним вриједностима демократских друштава као што су, прије свега, владавина права и поштивање људских права и слобода. Као и свако право и ово подразумијева одређена ограничења, а да би била законита морају бити прописана законом и потребна у демократском друштву за један од легитимних циљева.

Објављивањем имовинских картона на службеној интернет страници крше се принципи обраде личних података, а прије свега принцип правичности и законитости, те принцип мјере и обима података неопходних за испуњење одређене сврхе, принцип обраде личних података у временском року за остваривање конкретне сврхе. Да су повријеђени принципи ажурности и обраде тачних података, говори и чињеница да се на службеној интернет страници још увијек налазе објављени имовински картони лица која су у међувремену умрла. Нарочито је беспредметно да се на интернет страници налазе објављени подаци из имовинског картона и за лица која у изборном процесу нису изабрана.

Објављивањем имовинских картона на службеној интернет страници омогућава и друге злоупотребе, које се прије свега односе на могућност скенирања потписа, пљачке, разбојништва, уцјена и слично. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је дужна да успостави равнотежу између заштите личних података и јавног интереса када су у питању имовински картони у чему ће им свакако помоћи и Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини. Агенција је од раније указивала, да обрада личних података од стране ЦИКБиХ, објављивањем скенираних изјава о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти није супротна само домаћим позитивним прописима, него и међународним документима о заштити људских права и слобода, а прије свега Европској Конвенцији о заштити људских права и основних слобода Савјета

Европе, а која има директну примјену и приоритет над свим осталим законима у Босни и Херцеговини.

Централна изборна комисија БиХ покренула је управни спор а Суд Босне и Херцеговине је уважио тужбу и оспорено рјешење тужене и рјешење Инспектора тужене Агенције за заштиту личних података у БиХ поништио. На исту пресуду, у законском року, Агенција је уложила Захтјев за преиспитивање ове судске одлуке због повреде правила поступка који је претходно доношењу побијане одлуке и због повреде закона Босне и Херцеговине.

За Агенцију је неприхватљиво образложење пресуде које се односи на сврху објављивања имовинских картона, у којем се, између осталог, наводи да је „објављивањем имовинских картона јасно утврђен легитимни циљ, а то је да бирачи, односно грађани сазнају ко су и шта су кандидати и изабрани званичници органа власти, на почетку и на крају мандата остварили у погледу њихове имовине као и чланова њиховог породичног домаћинства, а све у сврху јачања принципа одговорности и њиховог дјеловања у остваривању општег јавног интереса, а не приватног интереса, што се на крају своди на спријечавање злоупотребе јавних функција ради остваривања личне кориси. ”

Око 90% објављених скенираних имовинских картона односи се на лица која су била само кандидати на изборима. Кандидати нису нужно, него потенцијално изабрани чланови органа власти, који у фази избора немају никакву моћ и утицај, па је немогуће у „легитимном циљу“, вршити увид „ко су и шта су“ на крају мандата јер за већину њих и не постоји ни почетак мандата.

За Агенцију је неприхватљиво уопштавање и генерализовање на начин да се сви кандидати третирају као потенцијални починиоци кривичних дјела у вези са злоупотребом јавних функција.

Апелационо управно вијеће Суда Босне и Херцеговине уважило је захтјев Агенције за заштиту личних података у БиХ и преиначило пресуду вијећа за управне спорове тако да се тужба одбија.

У образложењу пресуде између осталог наводи се да „**Ово вијеће сматра да доступност јавности, у смислу одредбе члана 15.9. Изборног закона БиХ, не подразумијева објављивање личних података на описани начин, него успостављање система и стварање услова да се свакој заинтересованој особи омогући приступ информацијама у складу са Законом о слободи приступа информацијама у БиХ**“.

Такође, наводи се да „**Према мишљењу овог вијећа неопходно је да поступање контролора (тужиоца-ЦИКБИХ) и у јавном интересу задржи избалансиран приступ, разуман однос пропорционалности између употребљених средстава и законских циљева, а не било којих изабраних циљева од стране контролора како се види из образложења преиспитиване пресуде која се од тих циљева не ограђује него их потврђује због чега је ово вијеће цијени неправилном и незаконитом**“.

Због значаја овог предмета исти смо комплетан поставили на службеној интернет страници Агенције.

3.6. Кориштење података и казнене евиденције

Како се велики број приговора односио на контролоре који су у поступку провођење конкурсне процедуре захтијевали од кандидата да, између остале документације доставе и увјерења о некажњавању, сматрамо потребним изложити значај давања података из казнене евиденције, будући да се ради о посебној категорији личних података.

Према позитивним прописима из области кривичног законодавства у БиХ у начелу је забрањено давати податке из казнене евиденције. То произилази из става 4. члана 212. Закона о кривичном поступку БиХ, члана 227. Закона о кривичном поступку ФБиХ, става 5. члана 103. Кривичног закона РС и члана 212. Закона о кривичном поступку БДБиХ, којим је прописано да „нико нема право тражити од грађанина да поднесе доказ о својој осуђиваности или неосуђиваности“.

Изузетно ти се подаци, у складу са одговарајућим ставовима наведених чланова, могу дати судовима, тужилаштвима и органима унутрашњих послова у вези са кривичним поступком који се води против особе која је била раније осуђивана, као и надлежним органима за извршење кривичноправних санкција и надлежним органима који учествују у поступку давања амнестије, помиловања или брисања осуде.

Такође, подаци из казнене евиденције могу се, на образложен захтјев, дати државним органима, ако још трају одређене безбједносне мјере или правне посљедице осуде.... Подаци из казнене евиденције имају вишеструку функцију. Као запис пријашњег деликвентног понашања увид у податке из казнене евиденције потребан је и судовима како би у поступку одмјеравања казне одабрали ону врсту и мјеру казне која у највећој мјери одговара конкретном случају. С друге стране, кориштење тих података од стране неовлаштених лица као и државних органа као и њихово непримјерено кориштење представљати повреду права лица која су казну издржала или им је она застарјела или опрштена. Стога је сврха члана 212. и 227. и 103. да се одреде услови под којима се могу користити подаци из евиденције и у коју сврху.

Један од аргумената који иде у прилог већем кругу овлаштених лица или органа када је ријеч о давању података из казнене евиденције је да је немогућност приступа тим подацима потенцијално заинтересираним странама (послодавцима, станодавцима, зајмодавцима и др.) кршење Закона на слободан приступ информацијама. Наима, Закон о слободи приступа информацијама у члану 8. прописује да ће јавни органи утврдити изузетак од саопштавања информације, ако основано утврди да информација укључује личне интересе који се односе на приватност трећег лица. Будући да је Правилником о казненој евиденцији у члану 11. прописано да су подаци из казнене евиденције службена тајна приговори о ускраћивању тих података трећима који нису у кругу овлаштених, из горе наведених чланова, није правно основан.

Надаље, Закон гарантује право на заштиту личних података свим лицима на територији Босне и Херцеговине па и осуђеним лицима. Проширење круга овлаштених за приступ казним евиденцијама и подацима у њима, осим наведених и прикупљање тих података супротно закону сасвим отежава социјалну реинтеграцију бивших осуђеника. Приступ послодаваца казненој евиденцији сасвим сигурно „затвара врата“ заинтересованом, но прије осуђиваном лицу, прије свега што већина послодаваца то користи као методу негативне селекције. Пријашња осуђиваност у том контексту постаје криминална етикета с негативним посљедицама. Противно институту рехабилитације често се догађа да бивши осуђеници, па и протеком рокова рехабилитације, врло тешко проналазе посао па се третирају као „грађани другог реда“. За њих нема посла и за њих је једина могућност повратак „старом начину живота“.

Ради се о дискриминацији једне врло бројне друштвене групе што имплицира низ занимљивих правних питања. Дискриминација, односно неједнако поступање условљено је одређеним својством односно статусом лица а што је, како у теорији тако и у пракси у нашем и међународном праву, кршење основних права човјека, У предмету *Thlimmenos* против Грчке из 2000. Године Европски суд за људска права утврдио је кршење члана 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (забрана дискриминације). Тужитељ је био Јеховин свједок којем је ускраћено именовање за овлаштеног ревизора због пријашње осуде због одбијања ношења војне униформе.

Потенцијални кандидати за посао приликом подношења захтјева за добијање увјерења о некажњавању дају нетачне податке о сврси за коју им је то увјерење потребно а све у настојању да остану у кругу кандидата за запослење а на тај начин послодавци долазе до података из казнене евиденције супротно важећим одредбама закона и у ситуацијама када право на приступ тим подацима не би требали ни остварити јер за то немају ваљан правни основ.

Дакле, неспорно је да грађани имају право добити податке из казнене евиденције о својој осуђиваности или неосуђиваности, у циљу задовољавања својих легитимних права. Међутим, ако је то обавеза која произилази из јавног конкурса онда се ту не може говорити о праву лица за приступ његовим подацима већ о чистој злоупотреби тог права.

Из наведених законских одредби, призилази да институција или организација приликом запошљавања, од кандидата нема право тражити увјерење о некажњавању, односно обавезна је, за кандидате који испуњавају услове по конкурс, од надлежног органа тражити податке из казнене евиденције наведених одредби закона, и то само у случају када је то прописано законом.

IV. РАД АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У БИХ

4.1. Надлежности и овлаштења

Савјет Министара БиХ је на 32. сједници, одржаној 27. децембра 2007 године, донио Одлуку о почетку рада Агенције за заштиту личних података у БиХ а на 51. сједници, одржаној 03. јуна 2008 године, именовао директора Агенције и Агенција је почела са радом.

Агенција за заштиту личних података у БиХ је самостална управна организација основана да би обезбиједила заштиту личних податка у Босни и Херцеговини. У том смислу чланом 40. Закона дефинисане су и надлежности Агенције, и то:

- надгледање спровођења одредби овог Закона и других закона о обради личних података;
- поступање по поднесеним приговорима носилаца података;
- подношење Парламентарној скупштини БиХ годишњег извјештаја о заштити личних података;
- праћење услова за заштиту личних података давањем предлога за усвајање или измјену закона који се односи на обраду личних података, те давање мишљења са предлозима тих закона и старање о испитивању критеријума заштите података који проистичу из међународних споразума обавезујућих за БиХ.

У циљу обављања послова и задатака законодавац је Агенцији дао сљедећа овлашћења:

- путем инспекције врши надзор над испуњавањем обавеза прописаних овим законом;
- води Главни регистар;
- прима примједбе и приговоре грађана које се односе на кршење овог закона;
- доноси provedбене прописе, смјернице или друге правне акте, у складу са законом;
- налаже блокирање, брисање или уништење података, привремену или трајну забрану обраде, упозорава или опомиње контролора;
- подноси захтјев за подношење прекршајног поступка у складу са овим законом;
- даје савјете и мишљења у вези са заштитом личних података;
- сарађује са сличним органима у другим државама;
- врши друге дужности прописане законом;
- врши надзор над изношењем личних података из Босне и Херцеговине.

Овим овлашћењима створена је реална претпоставка да се Агенција адекватно бави заштитом личних података.

Агенција у оцјени законитости обраде личних података у сваком конкретном случају мора да одговори на четири питања.

01. Да ли је дошло до мијешања у ово право? Прво се утврђује да ли предмет приговора спада у неку од заштићених категорија, односно да ли се односи на заштиту личних података.
02. Да ли је у складу са законом?
 - Обрада мора имати законски основ, а дати закон мора бити довољно прецизан и садржавати мјере заштите од произвољног поступања јавних органа.
 - Обрада мора бити јасно дозвољена законом и неприхватљиво је регулисање управном праксом, која се може мијењати у било ком тренутку, и самим тим представља ризик.
 - Мијешање је законито само ако је закон који је основа мијешања: (а) доступан грађанима, (б) толико прецизан да омогућава грађанима да одреде своје поступке, (ц) у складу са принципом правне државе, што значи да слобода одлучивања која је законом дата извршној власти не смије бити неограничена, тј. закон мора обезбиједити грађанима адекватну заштиту против произвољног мијешања.
03. Да ли се обрада врши у сврху остварења једног од легитимних циљева?
 - Легитимни циљеви су национална безбједност, спречавање нереда и криминала, заштита здравља и морала или права и слобода других. На свакој одговорној држави је да идентификује циљ или циљеве мијешања.
 - Европски суд за људска права установио је да домаће власти уживају широко поље процјене приликом доношења одлука које су везане са ограничавањем права на приватност због непосредног познавања друштва и његових потреба.
 - Одлука да се ограничи право на приватност мора бити у интересу националне безбједности, јавне безбједности и економске добробити земље, спречавању нереда или спречавању злочина, заштити здравља и морала или заштити права и слобода других.
04. Да ли је неопходно и пропорционално у демократском друштву

- Појам неопходности имплицира да мијешање одговара на хитну друштвену потребу, а нарочито да је пропорционално легитимном циљу који се жели постићи.
- Принцип пропорционалности потврђује да људска права нису апсолутна и да коришћење права појединаца мора увијек бити усклађено у односу на шири јавни интерес. Дакле, потребно је успоставити равнотежу између права појединца и интереса државе.
- Мијешање у право не смије ићи даље од потребног да би се постигао легитиман циљ, а носилац података се не смије подвргавати произвољном третману.
- Другим ријечима, оправдано мијешање се не може наметнути само законском одредбом која испуњава увјете владавине права и служи легитимном циљу у јавном интересу, него мора, такође, одржати разуман однос пропорционалности између употријебљених средстава и циља који се жели остварити.

4.2. Инспекцијски надзори

На основу годишњег плана рада инспекцијских надзора извршени су редовни и ревизијски инспекцијски надзори у јавним органима и правним лицима у Босни и Херцеговини. Извршено је укупно 17 (седамнаесет) инспекцијских надзора, од тога 12 (дванаест) редовних, 1 (један) ревизијски и 4 (четири) ванредна инспекцијска надзора.

4.2.1. Редовни инспекцијски надзори

У складу са мјесечним плановима рада извршени су редовни инспекцијски надзори код сљедећих контролора:

- Министарства одбране Босне и Херцеговине,
- Министарства правде Босне и Херцеговине,
- Министарства вањске трговине и економских односа Босне и Херцеговине,
- Централне изборне комисије Босне и Херцеговине,
- Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине,
- Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине,
- Високог судског и тужилачког вијећа Босне и Херцеговине,
- Службе за заједничке послове институција Босне и Херцеговине,
- Свеучилишне клиничке болнице Мостар,
- Клиничког центра Универзитета у Сарајеву,
- Клиничког центра Бања Лука,
- Клиничког центра медицинског факултета Источно Сарајево.

Инспекцијским надзорима код контролора утврђени су недостаци који се односе на неиспуњавање обавеза прописаних Законом и другим законима који су дужни примјењивати у поступку обраде личних података. У циљу отклањања утврђених недостатака, донесена су рјешења којима су контролорима наложене сљедеће управне мјере:

- да донесу пропис с циљем провођења Закона,
- да донесу план сигурности података,
- да успоставе и воде евиденције о збиркама личних података у складу са Законом,
- да воде евиденције у складу са прописима који се односе на њихову надлежност,

- да донесе одлуку која ће садржавати правила обраде, и да успоставе и воде збирку личних података о видео-надзору са записом,
- да успоставе и воде посебну евиденцију о личним подацима који су дати на кориштење кориснику личних података и сврси за коју су лични подаци дати.
- прекид обраде личних података на службеној интернет страници.
- прекид обраде личних података путем видео надзора.

За четири контролора из здравственог сектора нису донесена рјешења. Ради се о контролорима који обрађују посебне категорије личних података и новој области за запослене у Агенцији, неопходно је извршити свеобухватну анализу прописа из области здравственог сектора и сагледати међународне стандарде заштите личних података у истој.

Један контролор је Агенцији уложио жалбу на Рјешење инспектора о наложеним управним мјерама. Радило се о жалби Централне изборне комисија Босне и Херцеговине која се односила на наложену управну мјеру прекид обраде личних података објављивањем скенираних изјава о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти на службеној интернет страници www.избори.ба. Жалба је одбијена као неоснована и покренут управни спор од стране контролора.

4.2.2. Ревизијски инспекцијски надзори

Извршен је ревизијски инспекцијски надзори код контролора „ЛРЦ инжењеринг“ д.о.о Сарајево. Мјесечним планом из 2010. године, ревизијски инспекцијски надзор је био планиран за 27.12.2010. године али је из објективних разлога одгођен за 17.02.2011. године.

Ревизијским инспекцијским надзором утврђено је да је ЛРЦ успоставио и води евиденције о збиркама личних података сходно Закону и да води евиденцију о запосленим радницима у складу са Законом о евиденцијама у области рада. Такођер, констатовано је да у тренутку вршења надзора није утврђено постојање података о физичким лицима у евиденцији „База података физичких и правних лица о кредитним и некредитним задужењима“, те да копија исте није уништена него се чува у сефу у банци.

4.2.3. Ванредни инспекцијски надзори

Извршена су четири ванредна инспекцијска надзора, два у оквиру поступка по приговору носилаца личних података и два по службеној дужности, и то код сљедећих контролора:

- МУП-а РС - ЦЈБ Требиње,
- Основне школе „Свети Сава“ Источно Ново Сарајево,
- Федералног министарства правде,
- „ДМ дрогерие маркт“ д.о.о Сарајево.

Ванредним инспекцијским надзором утврђени су недостаци у погледу обраде личних података и то неажурности оперативне евиденције и достављању тако неажурних података другом контролору ОБА БиХ, незаконито прикупљање увјерења о некажњавању у конкурсној процедури за пријем у радни однос односно именовање вјештака за подручје Федерације БиХ и обрада личних података садржаних на банковној картици. У циљу отклањања утврђених недостатака, донесена су рјешења којима су контролорима наложене сљедеће управне мјере:

- ажурирање оперативне евиденције и забрана достављања података из оперативне евиденције;
- уништавање увјерења о некажњавању која су прикупљена у конкурсној процедури за попуну радног мјеста;
- уништавање увјерења о некажњавању која су прикупљена по јавном позиву за именовање вјештака за подручје ФБиХ.
- изречена прекршајна санкција и издат прекршајни налог.

За једног контролора није донесено рјешење по извршеном ванредном инспекцијском надзору јер нису утврђене незаконитости, о чему је сачињено мишљење које је достављено подносиоцу пријаве.

Један контролор је Агенцији уложио жалбу на Рјешење инспектора о наложеним управним мјерама. Радило се о жалби Федералног министарства правде која се односила на наложену управну мјеру уништавања увјерења о некажњавању, која су прикупљена од кандидата у поступку по Јавном позиву за именовање вјештака на подручју Федерације Босне и Херцеговине, из разлога што су од кандидата прикупљени противно закону. Жалба је одбијена као неоснована.

4.2.4. Праћење извршења наложених управних мјера

Одржано је четрнаест (14) састанака са представницима различитих контролора у вези извршавања наложених управних мјера, и то са представницима Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, Граничне полиције Босне и Херцеговине, Центра за социјални рад Источна Илица, Министарства безбједности Босне и Херцеговине, Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Coloseum-Club Сарајево, Министарство иностраних послова Босне и Херцеговине, Спаркассе банк д.д Сарајево, Министарства унутрашњих послова Кантона Сарајево и Централне изборне комисије Босне и Херцеговине.

Код двадесет (20) контролора је извршена анализа укупно двадесет шест (26) достављених докумената о извршењу наложених управних мјера, достављених евиденција о збиркама личних података, а у неким случајевима плана сигурности личних података и правилника о провођењу Закона. О уоченим недостацима контролори су обавјештавани писаним путем а у неким случајевима и путем телефона. Контролори код којих је вршена наведена анализа су: Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података у БиХ, МУП ХНК, МУП КС, Сарајево осигурање д.д, МУП УСК, Спаркассе банк д.д, Полиција БД БиХ, Служба за послове са странцима, Гранична полиција БиХ, ЈУ "Кантонални центар за социјални рад" Кантона Сарајево, Министарство безбједности БиХ, Агенција за истраге и заштиту БиХ, Министарство цивилних послова БиХ, МУП Кантона 10, ВСТВ БиХ, МУП ЗДК, МУП ЗК Љубушки, МУП ПК Орашје и Министарство финансија и трезора БиХ.

Удовољено је четири захтјева контролора за продужење рока за извршење наложених управних мјера.

У овом дијелу посебно истичемо активности које су предузете према Министарству безбједности БиХ поводом неизвршавања наложене управне мјере „Престанак обраде личних података у евиденцији отисака прстију“ (АФИС). С тим у вези, одржана су два састанка са представницима Министарства на којима је указано на значај те евиденције. Будући да се ради о посебној категорији личних података, а с друге стране да су у питању полицијски подаци за које Министарство нема правни основ за обраду нити га

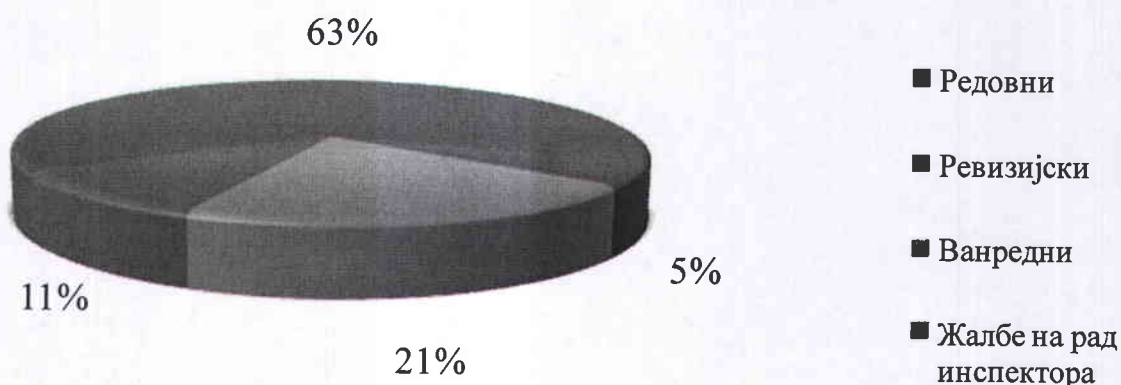
може имати имајући у виду чињеницу да није полицијски орган, предложено је, као једно од могућих рјешења, да се АФИС као евиденција у електронском облику измјести у једно од полицијских тијела на нивоу БиХ или преда истом на руковање.

Агенција је Министарству упутила и два дописа истог садржаја, те нагласила да је уважавајући значај евиденције отисака прстију за рад свих полицијских органа у БиХ, до сада остала суздржана од блокирања ових података и предузимања других мјера из своје надлежности. Министарство безбједности БиХ је својим дописом од 21.12.2011.године обавијестило Агенцију да је у питању „неспоразум који је настао из разлога комплексности система АФИС.“ Даље су истакли, да су они власник АФИС система, да организују технички правилно руковођење и администрирање АФИС-а, да врше мониторинг и надгледају рад система кроз сервисе и логове, одржавају комуникацију са произвођачем система SAFRAN-ORPHO и да на тај начин омогућавају његово функционисање. Даље истичу, да немају увид у садржај те евиденције нити приступ истој. Закључили су да те радње немају карактер обраде података и предложили да Агенција изврши поновни надзор по овом питању како би се отклонили настали споразуми. Агенција ће у наредном периоду извршити поновни инспекцијски надзор ради провјере навода Министарства.

Упоредни подаци за 2009. – 2011. годину

ИНСПЕКЦИЈСКИ ПОСЛОВИ			
	<i>2009.година</i>	<i>2010. година</i>	<i>2011. година</i>
<i>Укупно инспекцијских надзора</i>	21	40	17
<i>Редовни</i>	21	15	12
<i>Ревизијски</i>	0	21	1
<i>Ванредни</i>	0	4	4
<i>Жалбе на рјешења инспектора</i>	3	3	2

Обим инспекцијских послова у 2011.години

Иако је предмет надзорне дјелатности Агенције, био на контролорима у јавном сектору, значајан дио послова отпада на праћење извршења управних мјера у полицијским органима. Полицијски сектор и даље је у приоритетима контролне надлежности Агенције који се у извјештајном периоду огледао у стручном савјетовању, приликом сачињавања подзаконских аката од стране истих као и анализирању достављених обавијести о збиркама личних података те давању стручних савјета у погледу извршавања свих управних мјера које су наложене у претходном периоду. Сваком приликом је истицана важност испуњавања обавеза у погледу заштите личних података а посебно да је то предуслов за размјену података према Конвенцији о полицијској сарадњи између земаља Југоситочне Европе а коју је ратифицирала и БиХ. Колика је важност заштите личних података у овом сектору произилази из Извјештаја Европске комисије о напретку Босне и Херцеговине, како је напријед наведено. Мањи број инспекцијских надзора последица је повећања броја поступака по приговорима, службеној дужности а и због дужег одсуства на боловању службеника који се баве тим пословима.

4.3. Кажњавање

Агенција је предузела низ активности и створила формалне и техничке предпоставке за кажњавање. Током извјештајног периода издат је један прекршајни налог и то федералном министру правде, као одговорном лицу, јер је јавним огласом за именовање вјештака на подручју ФБиХ захтјевано достављање увјерења о некажњавању уз пријаву на јавни позив који је расписало Федерално министарство правде. Како Закон о кривичном поступку у ФБиХ прописује да нико нема право тражити од грађанина да поднесе доказе о својој осуђиваности, то је Федерални министар правде поступио противно члану 227. став (4) ЗКП ФБиХ. На тај начин је одговоран за противзакониту обраду података из казнене евиденције, које спадају у посебну категорију личних података, због почињења прекршаја из члана 9. Закона а кажњив по члану 48. став (2) Закона. Прекршајни налог није реализован јер је окривљени затражио судско одлучивање.

У наредном периоду за очекивати је све већи број прекршајних поступака чиме ће се обезбједити ефикасност Закона.

4.4. Приговори

Други важан инструмент рада Агенције јесу поступци по приговорима. Свако лице има право да поднесе приговор Агенцији када сазна или посумња да су његови лични подаци противзаконито обрађивани. У складу са Правилником о поступку по приговору носиоца података у Агенцији за заштиту личних података у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ” бр. 51/09), у Агенцији је обрађено двадесет девет предмета по приговорима носилаца података.

Приговори су поднесени против следећих контролора:

- Федералног МУП-а;
- Друштва за заступање у осигурању „Каско теам“ д.о.о. Сарајево;
- МУП-а Републике Српске –ЦЈБ Бијељина-СЈБ Зворник;
- МУП-а Кантона Сарајево; (3)
- Завода ПИО/МИО;
- Федералног министарства за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата- Групе за питања евиденција из области војне обавезе за подручје општина Илиџа, Ново Сарајево и Вогошћа;
- Министарства иностраних послова БиХ;
- МУП-а РС- ЦЈБ Требиње;
- МУП-а Горњи Вакуф-Ускопље;
- МУП-а РС – ЦЈБ Бијељина- СЈБ Братунац и МУП Хацићи;
- Раиффеисен банк Сарајево;
- ЈП“Телевизија Кантона Сарајево“;
- ЈП „Рад“ Братунац;
- „Аутопревоз“ а.д. Бања Лука;
- ПУ Коњиц;
- КЈКП „Градски саобраћај“ д.о.о.Сарајево;
- Граничне полиције БиХ;
- ОШ“ Свети Сава“ Источно Ново Сарајево;
- ПУ Горажде;
- ЈУ „И средња школа“ Цазин;
- Министарства просторног уређења Сарајево;
- Портала „Јавно.ба“;
- ЈУ „Сарајево арт“ Сарајево;
- Општине Цазин;
- НОС-Независног оператора система у БиХ;
- Општине Бужим;
- „Техномобил“ д.о.о.Сарајево;
- ЈП Аутоцесте ФБиХ –Мостар;
- Гимназије Добриња- Кантон Сарајево;
- „ЕУРОПРОНЕТ БОСНИА“ д.о.о.Сарајево;
- НЛБ Развојне банка –Бања Лука;
- Цолосеум Цлуба –Сарајево;
- Центра за социјални рад КС;

У циљу бољег разумијевања разлога за подношења приговора и донесених рјешења Агенције, сви приговори сврстани су у неколико група које, за потребе овог извјештаја, укратко образлажемо. У извјештајном периоду поднесено је тридесет пет (35) приговора носилаца личних података, због сумње да је дошло до повреде права на приватност у погледу обраде њихових личних података од стране контролора.

Највећи број приговора се односио на незаконито тражење достављања увјерења о некажњавању, увјерења о некажњавању за привредни преступ, увјерења да се не води кривични поступак, увјерења да се не води прекршајни поступак уз пријаву на конкурс за пријем у радни однос и прилагање увјерења о здравственој способности и то против слједећих контролора: ЈП "Телевизија Кантона Сарајево", КЈКП „Градски саобраћај“ д.о.о.Сарајево, ОШ "Свети Сава" Источно Ново Сарајево, ЈУ „И средња школа“ Цазин, Министарства просторног уређења Сарајево, ЈУ „Сарајево арт“ Сарајево, Општине Цазин, НОС-Независни оператор система у БиХ, Општина Бужим, ЈП Аутоцесте ФБиХ – Мостар, Гимназије Добриња- Кантон Сарајево.

Агенција је за четири контролора донијела рјешења којима је изречена мјера забране прикупљања увјерења о некажњавању на начин да се иста достављају уз конкурсну пријаву и наложено уништавање свих увјерења о некажњавању која са на наведени начин прибављена. У једном случају приговор је дјелимично уважен у дијелу који се односио на достављање увјерења о некажњавању уз конкурсну пријаву док је у дијелу који се односио на увјерење да се не води кривични поступак, приговор одбијен као неоснован. У два случаја донесени су закључци којима се приговор одбија као неоснован односно којим се приговор одбацује из разлога што њихово достављање није захтјевано у конкурсној процедури, те из разлога што подносилац приговора није био учесник у поступку.

У једном случају Агенција је дала мишљење на приговор носиоца личних података у погледу достављања увјерења о некажњавању траженог у „Поновном јавном огласу за именовање кандидата за позиције предсједника и чланова скупштина кантоналних јавних комуналних предузећа“, објављеног у дневним листовима „Дневни аваз“ и „Ослобођење“. Контролор против којег је поднесен приговор је Министарство просторног уређења и околиша Кантона Сарајево. У мишљењу је изнесен став Агенције да Министарство просторног уређења и околиша Кантона Сарајево, као контролор личних података, увјерење о некажњавању приликом провођења конкурсне процедуре треба прибавити по службеној дужности, уколико за то има правни основ.

Као другу групу приговора издвајамо оне који су се односили на обраду личних података кроз вођење оперативне евиденције и давање података из истих током сигурносних провјера за издавање дозволе за приступ тајним подацима. Наиме, носиоци личних података поднијели су приговор против контролора МУП-а Кантона Сарајево и МУП-а Републике Српске, који се односио на незаконито давање података из оперативне полицијске евиденције. Агенција је рјешењем наложила контролорима да се уздрже од незаконите обраде личних података подносилаца приговора те да блокирају и униште њихове личне податке у оперативној евиденцији. Подаци у оперативној евиденцији су без икаквог значаја за сигурносну провјеру, јер се такви подаци могу користити само у полицијске и ни у које друге сврхе. Чињеница да се неко лице води у оперативној полицијској евиденцији не може имати никакве штетне посљедице по то лице у поступку сигурносних провјера. Ниједан од контролора није покренуо управни спор него је обавијестио Агенцију о провођењу наложених мјера.

У трећу групу приговора сврставају се приговори поднесени од стране упосленика Министарства одбране БиХ, против МУП-а Босанско-подрињског кантона Горажде и МУП-а Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона Мостар. Наведени МУП-ови, у току сигурносне провјере за издавање дозволе за приступ тајним подацима степена »ТАЈНО«, доставили су податке из казнене евиденције за подносиоце приговора Обавјештајно безбједносној агенцији БиХ (у даљем тексту: ОБА БиХ) противно одредбама Закона. Наиме, наведени контролори доставили су податке из казнене евиденције подносилаца

приговора који не представљају сигурносну сметњу, јер су за подносиоце приговора престале правне посљедице осуде. Агенција је рјешењем наложила контролорима да се уздрже од незаконите обраде личних података подносилаца приговора те да избришу личне податке истих из казнене евиденције. И у наведеним случајевима контролори су поступили у складу са наложеним мјерама о чему су обавијестили Агенцију.

Три приговора поднесена су против МУП-а КС, ПИО/МИО ФБиХ и Групе за вођење евиденција о посебном стажу Федералног министарства за питања бораца и инвалида обрaмбено – ослободилачког рата (у даљем тексту: Група), који су незаконито обрађивали податке подносилаца приговора издавањем увјерења о посебном стажу, у сврху пензионисања подносилаца приговора, Увјерење о посебном стажу се може издати само носиоцу личних података. Право носиоца података је да располаже посебним стажом и он одлучује о томе да ли ће исти уписати у стаж осигурања или не.

Рјешењем Агенције забрањено је Министарству унутрашњих послова Кантона Сарајево да прибавља и обрађује личне податке подносилаца приговора без њихове сагласности; Федералном заводу за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање наложено је да личне податке подносилаца приговора који се односе на посебан стаж, а које је неовлаштено добио, уништи; те опоменута Група за питања евиденција из области војне обавезе за подручје општина Илиџа, Ново Сарајево и Вогошћа да се уздржи од незаконите обраде личних података подносилаца приговора.

Приговор је поднесен и против МУП –а РС, ЦЈБ Бијељина – СЈБ Зворник, и то због неиздавања пасоша носиоцу личних података због чињенице да му ЈМБ (који је тачан и на основу којег му је раније издаван пасош) није, због пропуста надлежних матичних уреда, уписан у матичну књигу рођених и матичну књигу држављана. Рјешењем је наложено СЈБ Зворник да, код надлежних матичних уреда у Тузли и Бановићима, покрене поступак уписа ЈМБ носиоца података, ради допуне и евидентирања истог у матичну књигу рођених која се води у матичном уреду Тузла и у матичну књигу држављана која се води у матичном уреду Бановићи, тако да исти буде аутентичан и тачан, те да на основу тако ажурираних података изда путну исправу.

Као посебна група приговора издвајају се приговори који су дјелимично уважени а поднесени су против МУП-а Кантона Сарајево, Аутопревоз а.д. бања Лука и Граничне полиција БиХ. Поднесени приговори односили су се на неажурирање личних података због чега су у прекршајном поступку који се водио против подносиоца приговора кориштени нетачни подаци, те је наложено контролору да исте ажурира. Један приговор односио се на кориштење видео надзора од стране контролора у ком случају је Агенција рјешењем одбила приговор у дијелу који се односио на обраду података путем видео надзора. Утврђено је да обрадом података путем видео надзора није дошло до повреде права на приватност, јер су заполесни о томе били обавијештени и исто је вршено у сврху заштите имовине предузећа. Агенција је наложила контролору да успостави и води Евиденцију о збиркама личних података у складу са Законом о заштити личних података, да достави Агенцији податке из евиденције као и да донесе План сигурности података којим се одређују техничке и организационе мјере за сигурност личних података.

Један приговор, из ове групе, односио се на противзаконито достављање личних података трећој страни. Рјешењем Агенције је утврђено да је контролор имао законски основ за обраду личних података подносиоца приговора али да без његове сагласности није исте могао доставити трећој страни.

У сљедећу групу приговора спадају приговори поднесени против Федералног Министарства унутрашњих послова и „еуропроНЕТ“ д.о.о Сарајево, који су одбијени као неосновани. У првом случају приговор је поднесен због начина достављања платне листе а у другом због достављања личних података корисника услуга који нису измирили своје

обавезе према контролору, који је на основу уговора о налогу, доставио обрађивачу податке дужника искључиво у циљу наплате својих доспјелих потраживања. У проведеном поступку утврђено је да контролори обрађују личне податке у складу са законом којим је утврђена њихова надлежност, чиме је испоштован принцип правичности и законитости прописан Законом.

У приговору који је Агенцији поднесен против Министарства безбједности БиХ усвојен је приговор и Министарство упозорено да је дужно поступати у складу са Законом о кретању и боравку странаца и азилу и Законом.

У једном предмету у којем је веб портал www.javno.ba извршио обраду личних података подносиоца приговора објављивањем рјешења о инвалиднини и посебном стажу, Агенција је од подносиоца приговора захтјевала допуну истог у смислу идентификације лица, тј. јавног органа одговорног за доставу информација веб порталу, јер се на обраду личних података у новинарске сврхе не примјењују одредбе Закона, осим одредби о сигурности и повјерљивости као и о одговорности за штету.

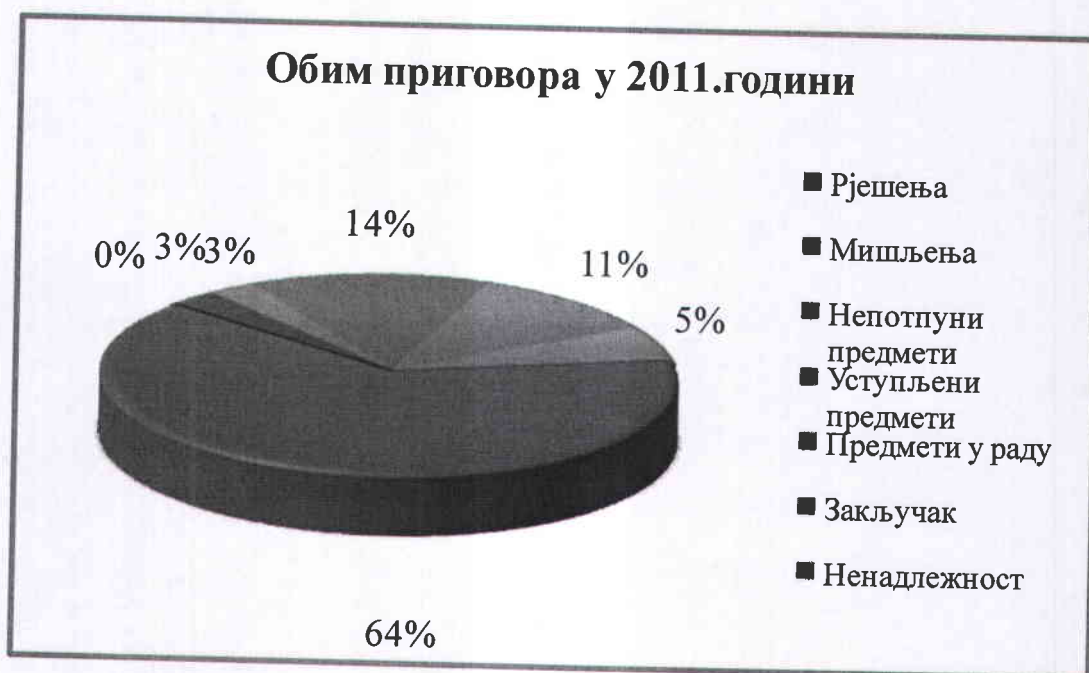
У два предмета Агенција је подносиоцима приговора послала обавијест о ненадлежности, будући да приговор није садржавао елементе повреде права на приватност у погледу обраде личних података. Наиме, радило се о поступку издавање личне карте и вођења података у евиденцији пребивалишта држављана БиХ.

У четири предмета Агенција је закључком обуставила поступак по приговору против: Министарства иностраних послова БиХ, ЈУ „Сарајево арт“, „Цолосеум клуб“ д.о.о Сарајево и ЈУ „Центар за социјални рад“. Приговори поднесени против контролора: Општине Цазин, Гимназије Добриња, ЈП Аутоцесте ФБиХ, Техномобил д.о.о Сарајево и НЛБ Развојне банке Бања Лука су у поступку рјешавања.

Упоредни подаци 2009. – 2011. годину

ПРИГОВОРИ			
	2009.година	2010. година	2011. година
Укупно приговора	7	29	35
Рјешења	7	17	23
Мишљења	0	7	1
Уступљени предмети	0	1	0
Непотпуни предмети	0	3	1
Закључак	0	0	4
Ненадлежност	0	0	2
Предмети у раду	0	1	5

Напомена: један приговор пренесен из 2010.године и рјешење урађено у 2011.години.

4.5. Поступци Агенције по службеној дужности

Било какво сазнање да је дошло до противзаконите обраде личних података за Агенцију представља обавезу да по службеној дужности покрене поступак. С тим у вези у извјештајном периоду Агенција је покренула и провела тридесет четири поступака по службеној дужности у којима је утврђивала законитост обраде личних података код следећих контролора:

- Министарства просвјете, зnanости, културе и шпорта Жупаније Посавске,
- ЕЛТА – МТ д.о.о Тузла,
- ТХТВ д.о.о Тузла,
- Министарства одбране БиХ,
- Удружења самосталних тахи возача „Сарајево тахи“,
- Карате савеза БиХ,
- АДС-а ФБиХ,
- Министарства безбједности БиХ,
- МУП-а РС,
- БХ Телецома д.д Сарајево,
- „Телекомуникације Републике Српске“ а.д. Бања Лука,
- ЈП „Хрватске телекомуникације“ д.д Мостар,
- Удружења грађана Босанскохерцеговачки аутомото клуб БИХАМК, Сарајево,
- ЈУ Средње хемијске школе Тузла,
- ОШ „Муса Ђазим Ђатић“ Зелиња Доња, Градачац
- ЈУ Средње електротехничке школе Мостар,
- Универзитета у Бихаћу
- БОБАР осигурања а.д. Бања Лука,
- Конзума д.д Сарајево,
- „ДМ дрогерие маркт“ д.о.о Сарајево,
- Основног суда Брчко Дистрикта БиХ,

- „ЈП Олимпијски базен Отока“ д.о.о Сарајево,
- „Мтел“ а.д. Бања Лука,
- МУП-а Средњобосанског кантона,
- Државне агенције за истраге и заштиту БиХ,
- Кантоналне привредне коморе Тузла,
- Министарства финансија Зеничко – добојског кантона,
- Универзитета у Сарајеву,
- Министарства за рад, социјалну политику и повратак Тузланског кантона,
- Савјет министара БиХ,
- „Туш траде“ д.о.о Бихаћ,
- Интернет портала www.интермеззо.ба,
- ЈУ ОШ „Бристови“ Бугојно,
- Министарства за борачка питања Кантона Сарајево и
- Основног суда Бања Лука.

Највећи број предмета који су у Агенцији обрађени по службеној дужности односио се на обраду јединственог матичног броја, личне карте или фотокопије личне карте, објаву личних података на интернету, тражење увјерења о некажњавању и здравственој способности у конкурсној процедури.

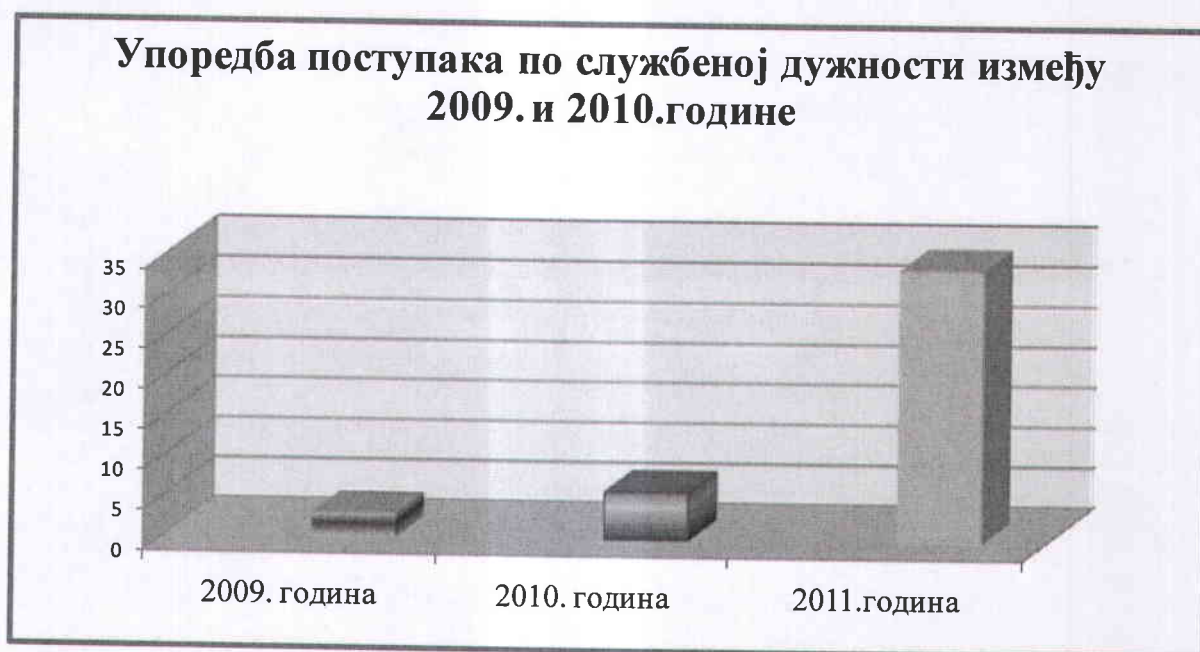
У вези ових поступака издвајамо поступак вођен против Основног суда Брчко Дистрикта БиХ (у даљем тексту: БД БиХ), а у вези обраде личних података овлашћених лица за заступање у рјешењима о регистрацији пословних субјеката као и објављивање тих рјешења на интернет страници Службеног гласника БД БиХ.

У складу са Законом о регистрацији пословних субјеката БД БиХ, Основни суд БД БиХ, рјешење о регистрацији пословних субјеката објављује у електронским издањима службеног гласника. Рјешења о регистрацији садрже ЈМБ, број личне карте или путне исправе и адресу пребивалишта, што је противно Закону о регистрацији пословних субјеката у БиХ. Исти закон јасно прописује који су то обавезни јавни подаци за пословне субјекте те да рјешења о регистрацији треба да садрже само име и презиме лица овлашћеног за заступање. Када се томе дода објава ових рјешења на интернет страницама Службеног гласника БиХ незаконита обрада личних података добија на тежини будући да су ти подаци континуирано доступни неограниченом броју лица. Основном суду БД БиХ је забрањено да обрађује ове личне податке у рјешењима о регистрацији пословних субјеката.

Будући да се ради о ситуацији и начину поступања који је исти у свим регистрационим судовима у БиХ јер су закони, почев од Оквирног закона о регистрацији на нивоу БиХ до ентитетских усклађени, као и да је свима доступан исти информациони систем у којем се објављују рјешења о регистрацији, настојали смо да овај случај послужи као примјер другима у успостављењу праксе у складу са важећим законом. С тим у вези, упутили смо допис ентитетским министарствима правде који ће, у складу са својом надлежношћу, свим регистрационим судовима на свом подручју доставити став Агенције да је обрада личних података о ЈМБ, броју личне карте или путне исправе и адресе пребивалишта у рјешењима о регистрацији незаконита.

Упоредни подаци 2009-2011 година

ПОСТУПЦИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ			
	2009. година	2010. година	2011. година
Укупно поступака по службеној дужности	3	6	35

4.6. Управни спорови

У извјештајном периоду окончано је шест (6) управних спорова покренутих против коначних рјешења Агенције.

Пресудама Суда БиХ потврђена су рјешења Агенције и одбијене су тужбе контролора: ЈП“Тријање“ Зеница, ЈП“Водовод и канализација“ д.о.о. Зеница и два физичка лица. Пресудама Суда БиХ потврђена су рјешења Агенције да предметни контролори немају правни основ за обраду јединственог матичног броја у сврху закључивања уговора о пружању комуналних услуга. Обрада јединственог матичног броја је законита уколико постоји пропис којим се утврђује право на обраду јединственог матичног броја, у складу са чланом 18. став (2) Закона о јединственом матичном броју. Такође, пресудама Суда БиХ су потврђена рјешења Агенције којима су одбијени приговори физичких лица.

У једном случају утврђено је да је податак о мјесту рођења у изводу из матичне књиге рођених и матичној књизи истовјетан, те да није дошло до повреде права приватност подносиоца приговора.

У другом случају утврђено је да није дошло до повреде права на приватност подносиоца приговора у случају приступа, преузимања, умножавња и дистрибуирања личне документације у конкурсној процедури за именовање директора једне школе.

У току су два управна спора која се воде пред Судом БиХ против коначних рјешења Агенције покренута од стране ЛРЦ“Инжењеринг“ и једног физичког лица.

„ЛРЦ“ инжењеринг д.о.о. Сарајево је покренуо управни спор против рјешења Агенције којим је наложено да прекине обраду личних података у Евиденцији ЛРЦ бази података физичких и правних лица о кредитним и некредитним задужењима које обрађује без сагласности носилаца личних података и исте уништи или да прибави сагласности носилаца личних података у циљу вођења предметне евиденције, те да давање личних података корисницима врши у складу са чланом 17. Закона. Напомињемо да је одговор на овај тужбени захтјев достављен Суду БиХ у 2010. години.

По тужби физичког лица поднесеној против Агенције ради поништења коначног управног акта којим је приговор тужитеља због злоупотребе личних података од стране ЈУ Мјешовита средња школа Добој Исток одбијен као неоснован, је припремљен одговор на тужбу и дана 11.01.2011. године достављен Суду БиХ.

У два случаја пресудама Суда БиХ уважене су тужбе контролора и то Централне изборне комисије БиХ и Општине Маглај и поништена рјешења Агенције. Агенција је Апелационом Одјељењу Суда БиХ поднијела два захтјева за преиспитивање правоснажних судских одлука којима је уважена тужба за покретање управног спора а рјешење Агенције поништено.

а) У управном спору који је 2010. године покренула Општина Маглај против рјешења Агенције којим је усвојен приговор носилаца личних података јер није постојао ваљан правни основ за достављање извода из матичне књиге вјенчаних заинтересованом лицу, у сврху покретања извршног поступка, Суд БиХ је додонио пресуду којом се поништава рјешење Агенције. Захтјев је уложен због повреде правила поступка и због повреде закона БиХ. Иако су важне повреде правила поступка, за потребе овог извјештаја нећемо образлагати. Агенција сматра да је пресудом Суда БиХ дошло до повреде одредби Закона о заштити личних података, Закона о извршном поступку ФБиХ, Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ и Уредбе са законском снагом о матичним књигама. Наиме, Агенција је рјешењем утврдила и у захтјеву за преиспитивање истакла, да је Општина Маглај поступила противно принципима обраде личних података којима је прописано, да је контролор обавезан да личне податке обрађује на правичан и законит начин и да личне податке које прикупља за посебне, изричите и законите сврхе не обрађује на било који начин који није у складу с том сврхом.

Суд БиХ је, супротно рјешењу Агенције, тврдио да је Општина Маглај поступала у складу са Уредбом са законском снагом о матичним књигама и издала извод из матичне књиге вјенчаних заинтересованом лицу. Међутим, наведеном Уредбом није јасно дефинисано ко се сматра заинтересованим лицем, због чега је Агенција и заузела став да, узимајући у обзир да ће се лични подаци подносиоца приговора користити у извршном поступку, својство заинтересованог лица у конкретном случају може имати само надлежни суд, због чега је донијела рјешење у којем је наложила Општини Маглај да се уздржи од незаконитог издавања увјерења из матичних књига.

Сматрајући да је неприхватљиво да се подацима у матичним књигама располаже на начин да се свакоме, без утврђивања правног интереса, издају изводи из матичних књига

и вријеђа право на приватност носилаца података, што би оваквом пресудом, дефинитивно, било омогућено најширем кругу физичких и правних лица, Агенција је уложила захтјев за преиспитивање позивајући се на напријед наведено.

б) Други управни спор покренула је Централна изборна комисија БиХ о коме смо писали у тачци 3.5. овог Изјештаја.

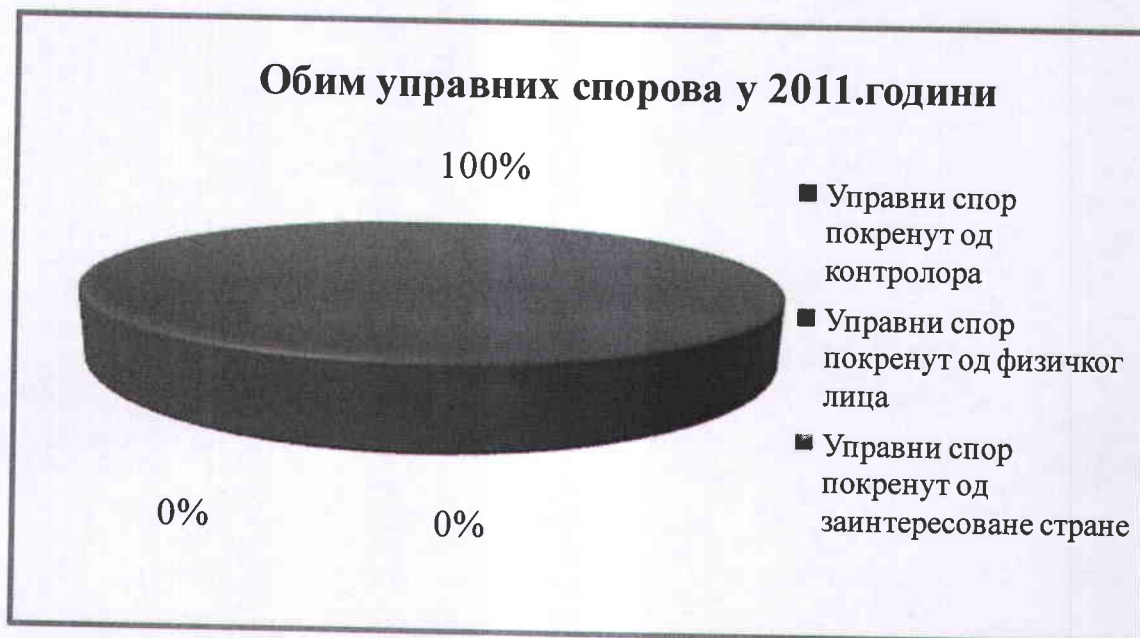
Преглед окончаних управних спорова против рјешења Агенције у 2011.години

Редни број	Тужитељ	Донесена одлука суда
1.	ЈП „Гријање“ Зеница	тужба одбијена.
2.	Физичко лице	тужба одбијена.
3.	Физичко лице	тужба одбијена.
4.	ЈП „Водовод и канализације“ д.о.о Зеница	тужба одбијена.
5.	Опћина Маглај	тужба уважена; уложен ванредни правни лијек
6.	Централна изборна комисија (ЦИК)	тужба уважена; уложен ванредни правни лијек

Упоредни подаци за 2009. – 2011. годину

СУДСКИ СПОРОВИ			
	2009. година	2010. година	2011. година
<i>Укупно судских спорова</i>	3	5	1
<i>Управни спор покренут од контролора</i>	2	3	1
<i>Управни спор покренут од физичког лица</i>	1	1	0
<i>Управни спор покренут од заинтересованог лица</i>	0	1	0

Обим управних спорова у 2011.години

4.7. Мишљења

Агенција је дала три мишљења на нацрте Закона и то:

- Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о кретању и боравку странаца и азилу, чији је предлагач Министарство безбједности БиХ;
- Нацрт Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима чији је предлагач Министарство правде БиХ;
- Приједлог Закона о измјени и допуни Закона о државној служби у институцијама БиХ, достављен од стране Представничког дома ПС БиХ.

Мишљење на Нацрт Закона о кретању и боравку странаца и азилу, између осталог, садржи примједбу да је потребно у члан 103., који прописује обраду биометријских података странаца, примјенити стандард ЕУ. Пошто члан 13. Уредбе ЕЗ 810/2009 о успостави Законика Заједнице о визама прописује прикупљање биометријских идентификатора апликаната који обухватају фотографију и отиске 10 прстију, то је дато мишљење за усклађивање члана 103. са Уредбом, те брисање дијела одредбе која би обавезивала узимање потписа од странца.

Мишљење на Нацрт Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима, између осталог садржи, примједбу у погледу увођења у тај закон одредбе на основу које ће Министарство правде, непосредно Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података и другим државним органима који посједују и воде базе података везано за физичка и правна лица, достављати замолницу страног правосудног органа која садржи захтјев за доставу података о физичким и правним лицима. На овај начин били би заобиђени надлежни правосудни и други државни органи. Просљеђивање замолнице надлежном домаћем правосудном органу најбољи је гарант заштите личних података, јер управо судови, поступајући по захтјеву из замолнице примјењују релевантне правне прописе, као што је Закон о кривичном поступку.

Што се тиче мишљења на Приједлог Закона о измјени и допуни Закона о државној служби у институцијама БиХ, истакли би примједбу дату на одредбу којом се успоставља информациони систем за управљање људским ресурсима који, према предложеној одредби, не би потпадао под Закон о заштити личних података те Агенција не би имала

контролу законитости обраде података у наведеном систему. Ово је у супротности са Уставом БиХ као и преузетим међународним обавезама Босне и Херцеговине. Посебну димензију у овом случају даје чињеница да је Агенције претходно забранила обраду личних података на такав начин од стране Агенције за државну службу БиХ. Поново наглашавамо да треба бити обазрив код усвајања закона којима се регулише обрада личних података јер свако од тих рјешења може бити предмет оцјене од домаћих као и међународних институција.

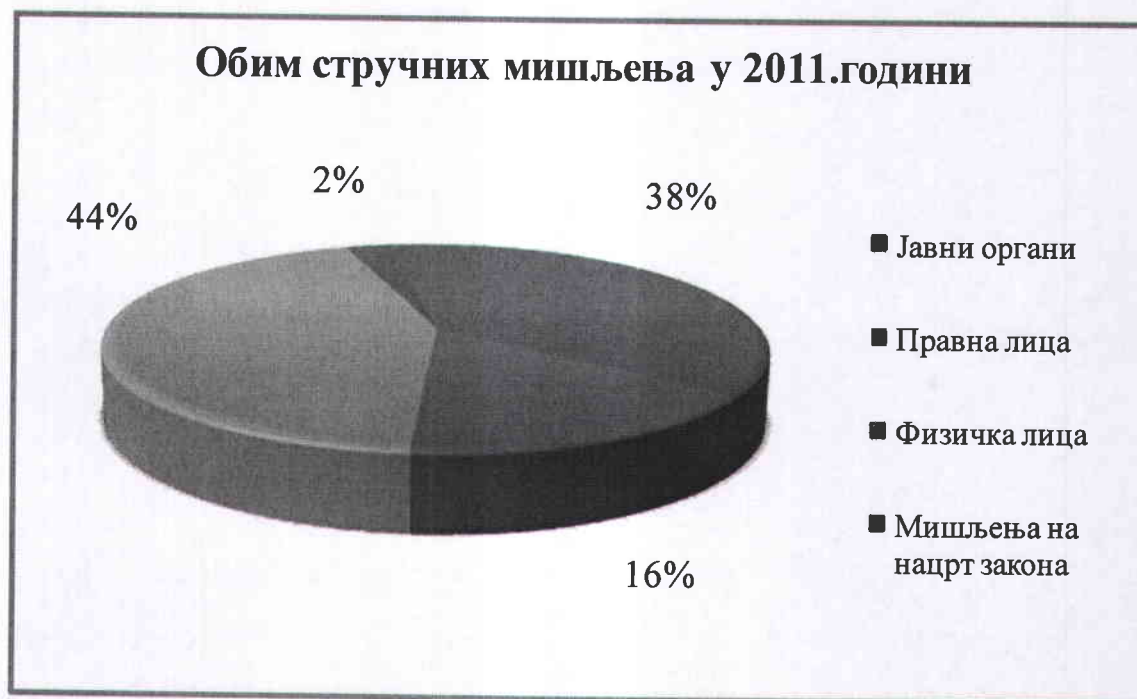
Осим тога Агенција је обрадила стотину четрнаест (114) предмета по захтјевима за давање мишљења у вези са заштитом личних података, од стране јавних органа, те правних и физичких лица. Јавним органима дато је четрдесет четири (44) стручна мишљења, правним лицима деветнаест (19) и физичким лицима педесет једно (51) стручно мишљење. Највећи број мишљења, Агенција је дала у вези са сљедећим питањима обраде личних података:

- појам личног податка и правни основ за обраду личних података,
- давање личних података кориснику и пријенос личних података у иностранство,
- обрада јединственог матичног броја,
- обрада личних података у извршном и кривичном поступку,
- обрада личних података из казнене евиденције и издавања увјерења о некажњавању, увјерења да се не води кривични поступак и и увјерења онекажњавању за привредни пријеступ,
- кориштење копије личних докумената у различитим поступцима (личне карте, пасоша и пријаве пребивалишта/боравишта),
- обрада биометријских података као посебне категорије личних података,
- објављивање личних података на службеним веб страницама,
- објављивање личних података корисника комуналних услуга и сувласника стамбене зграде на огласним плочама,
- обрада личних података у новинарске сврхе.

У свим захтјевима за давање мишљења Агенција је упућивала контролоре на значење основних принципа обраде личних података прописаних Законом те с тим у вези, упућивала на начин њихове примјене у конкретним случајевима. Велики број захтјева се, и у овом извјештајном периоду, односио на давање мишљења у погледу рјешавања захтјева за пренос података трећој страни.

Упоредни подаци за 2009. – 2011. годину

СТРУЧНА МИШЉЕЊА			
	<i>2009. година</i>	<i>2010. година</i>	<i>2011. година</i>
<i>Укупно стручних мишљења</i>	22	89	114
<i>Јавним органима</i>	14	47	44
<i>Правним лицима</i>	6	14	19
<i>Физичким лицима</i>	2	28	51
<i>Мишљење на нацрт Закона</i>	0	0	3

4.8. Главни регистар

Агенција је успоставила Главни регистар што је једна од законских обавеза исте. Главни регистар представља електронску евиденцију основних података о збиркама које воде контролори и има за циљ да носиоце података информише које личне податке контролори могу прикупљати и на други начин обрађивати. Ове информације Агенција обједињава и објављује, на који начин и настаје Главни регистар.

Уједно, Главни регистар пружа могућност Агенцији за сагледавање и анализу које врсте података су садржане у збиркама личних података контролора у одређеној области.

Windows Internet Explorer
 http://azlp.gov.ba/gr/index.php?searchphrase=all&areas[0]=all_fields&mark_results=1&options=com_rcp&task=search&controller=systems&vie

EUR-Lex Suggested Sites Get More Add-ons

Agencija za zaštitu ličnih / osobnih podataka u Bosni i Hercegovini
 Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини

Početna Pretraga Kontakt

pretraga za zbirkom

Šira:

sve riječi bilo koja riječ tačan izraz

traženje u: ured za obradu podataka zbirka sva polja

markirati rezultate: ne da

rezultat

ured za obradu podataka naziv	ured za obradu podataka po nalogu svrha	stvarno mjesto obrade
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija o ranijim korisnicima pomoći u obnovi u svrhu Provjera u svrhu sprečavanja višestrukog korišćenja povratka u BiH		
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi	Uspostavljanje baze podataka o broju podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi i oblicima kršenja ljudskih prava.	
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka Kadrovska evidencija	Svrha obrade podataka je izvršavanje kadrovske funkcije u NLB Razvojnoj banci a.d. Banja Luka i ostvarivanje prava iz radnog odnosa. Lične podatke o nosiocima ličnih podataka iz tačke 9 Banka upotrebljava u ručnim evidencijama i Integralnom Bankarskom Informacionom Sistemu ABACUS.	

Регистрација контролора је обавеза контролора да прије успостављања збирке личних података доставе Агенцији обавијест о намјераваном успостављању збирке личних података са информацијама о збирци личних података прописаним у чланом 13. Закона. Начин испуњава ове обавезе прописан је Правилником о начину вођења и обрасцу евиденције о збиркама личних података („Службени гласник БиХ“ бр. 52/09).

Укупно тридесет један (31) контролор је доставио Агенцији евиденције о збиркама личних података, од чега је дванаест (12) јавних органа извршило пријављивање збирки личних података, те деветнаест (19) правних лица доставило обавијести о намјераваном успостављању збирке личних података.

Јавни органи који су достављањем евиденције о збирци личних података извршили пријављивање збирки личних података су: Министарство цивилних послова БиХ, Министарство финансија и трезора БиХ, Гранична полиција БиХ, Служба за послове са странцима, ЈУ „Кантонални центар за социјални рад“, Центар за социјални рад – Источна Илиџа, Високо судско и тужилачко вијеће БиХ, Агенција за државну службу БиХ, Министарство безбједности БиХ, Министарство обране БиХ, Државна агенција за истраге и заштиту и Полиција Брчко дистрикта БиХ.

Правна лица која су доставила обавијест о намјери успостављања збирке личних података су: Спаркассе Банк д.д, МКФ ЕКИ Сарајево, Америцан Цоунцилс фор Интернационал

Едуцатион, ГлахоСмитхКлине д.о.о Сарајево, ГлахоСмитхКлине Представништво у БиХ, Сарајево – осигурање д.д Сарајево, Гранд Ауто д.о.о Тузла, ХИТ Цолосеум д.о.о Сарајево, Ауто Центар Борас д.о.о Мостар, „Авон Цосметицс БиХ“ д.о.о Сарајево, Ново Нордиск Пхарма д.о.о Сарајево, Центар за финансијско и кредитно савјетовање Тузла, ХБО Чешка Република, Хупо Алпе Адриа Банк а.д. Бања Лука, Балкан Инвестмент Банк а.д. Бања Лука, Ерицссон д.о.о Сарајево, Волкс Банк БХ д.д Сарајево, АстраЗенеца Б-Х д.о.о Сарајево и „ДМ дрогерие маркт“ д.о.о Сарајево.

Регистровано је укупно деветнаест контролора (19) и двијестотине пет (205) збирки личних података., како слиједи:

- Служба за послове са странцима	20 збирки личних података
- Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине	4 збирке личних података
- Министарство унутарњих послова Кантона Сарајево	58 збирки личних података
- Министарство иностраних послова БиХ	8 збирки личних података
- Министарство финансија и трезора БиХ	2 збирке личних података
- Гранична полиција БиХ	20 збирки личних података
- ЈУ „Кантонални центар за социјални рад“	9 збирки личних података
- Центар за социјални рад – Источна Илиџа	10 збирки личних података
- Високо судско и тужилачко вијеће БиХ	10 збирки личних података
- Министарство унутарњих послова УСК	42 збирке личних података
- Спаркассе Банк д.д	6 збирки личних података
- МКФ ЕКИ Сарајево	1 збирка личних података
- Америцан Цоунцилс фор Интернационал Едуцатион	1 збирка личних података
- ГлахоСмитхКлине д.о.о Сарајево	1 збирка личних података
- ГлахоСмитхКлине Представништво Сарајево	1 збирка личних података
- Сарајево – осигурање д.д Сарајево	8 збирки личних података
- Гранд Ауто д.о.о Тузла	1 збирка личних података
- ХИТ Цолосеум д.о.о Сарајево	2 збирке личних података
- Ауто Центар Борас д.о.о Мостар	1 збирка личних података

Регистрација контролора не значи да је законита обрада личних података коју исти врше, него да су испуњене обавезе на које су дужни у складу са Законом у погледу пријављивања информација из евиденције о збиркама личних података. Самом регистрацијом ни у ком случају није искључена могућност да Агенција на основу приговора носиоца личних података, путем инспекцијског надзора или по службеној дужности провјерава законитост обраде личних података.

Од оснивања до данас у Главни регистар уписано је 36 контролора и 268 збирки личних података. У циљу повећања броја регистрованих контролора путем службене интернет странице Агенције упућен је позив свим контролорима да Агенцији доставе евиденције о збиркама личних података које воде.

4.9. Информациони систем

Настављене су активности на развоју информационог система Агенције, а најзначајне активности су биле везане за инсталирање новог хардвера и системског софтвера, успостављање file сервера и развој Интерне базе. У циљу развоја Информационог система Агенције у току 2011. године набављена су и инсталирана 4 blade сервера и Мицрософт SQL Сервер база података. Реинсталацијом система стекли су се сви технички

предуслови за даљни развој информационог система, односно успоставу Филе сервера и Интерне базе.

File сервер омогућава запосленим да снимају копије аката насталих у раду, на дисковни простор сервера, и на тај начин исте учине доступним другим корисницима. На овај начин се олакшава рад запосленим у Агенцији што је и био циљ успоставе филе сервера. За потребе успостављања филе сервера на серверу Агенције је инсталиран оперативни систем Windows Server 2008 и извршена су потребна подешавања рачунарске мреже. Припремљен је приједлог логичке структуре функционисања као и приједлог права приступа свих запослених у Агенцији. На основу тога су креиране корисничке групе и додани корисници на сервер. Осим тога припремљено је и свим запосленим прослијеђено корисничко упутство.

У току 2011. године започет је развој Интерне базе. Циљ успоставе Интерне базе је да се омогући запосленим на пословима инспекција, приговора, мишљења и Главног регистра да на једном мјесту и на једноставан начин могу евидентирати све активности везане за ове послове као и да се омогући контролорима да самостално уносе податке у Главни регистар. Наиме, запослени на овим пословима кроз Интернету базу могу да евидентирају све важније активности везане за инспекције, приговоре и мишљења почев од евидентирања прве активности везане за предмет па све до рјешавања истог. Увидом у Интернету базу може се утврдити стање предмета, а акти настали у раду могу бити прегледани на једноставан начин. Интернету база омогућује и менаџменту Агенције једноставан и брз статистички преглед везан за инспекције, приговоре и мишљења. У модулу Главни регистар, у односу на постојећу верзију Главног регистра, биће додано више побољшања. Најзначајније је да ће бити додана могућност да контролори могу самостално уносити податке о збиркама. Наиме, контролори податке о евиденцијама збирки личних података достављају Агенцији, а онда се ти подаци послуже провјера уносе у базу. Из ових разлога Агенција је одлучила да у оквиру развоја Интернету базе планира и модулу Главног регистра који ће, захваљујући побољшањима, допринијети да се значајно побољша ажурност Главног регистра као и да се запослени у Агенцији који су уносили податке раде друге послове

4.7. Сарадња са јавним органима

Агенција за заштиту личних података у БиХ надгледа спровођење Закона, а исти извршавају контролори односно обрађивачи, они који обрађују личне податке. Самим тим, без добре сарадње са јавним органима заштита личних података била би упитна. Агенција је сарадњу са јавним органима препознала и као ефикасну могућност имплементације Закона, те ће у том смислу успоставити сарадњу са многим јавним органима, а исту ће развити и унаприједити.

Агенција је са великим бројем јавних органа успоставила први контакти и договорена будућа сарадња али и у овом, као и у другим сегментима у извјештајном периоду, Агенција је била ограничена постојећим капацитетима, који нису били довољни за већи обим сарадње.

4.8. Међународна срадња

Цијенећи значај међународне сарадње као и обвезе које из исте произилазе, Правилником о унутарњој организацији Агенције систематизиран је Одсјек за међународну сарадњу који ће на најбољи начин одговорити свим обвезама са елементом иностраности. У Одсјеку је, почетком године, запослен један државни службеник.

Један од многобројних задатака и обвеза Агенције за заштиту личних података у БиХ односи се на међународну сарадњу у виду међународних састанака и конференција, те сарадње у радним групама у облику активног члана или посматрача.

Заједничка конференција Савјета Европе и Европске Комисије одржана је 28.01.2011 г. у Бриселу поводом еуропског Дана заштите личних података. Овај високопозиционирани састанак обиљежио је и 30. годишњицу Конвенције СЕ за заштиту појединаца у погледу аутоматске обраде личних података. Конференцији је присуствовала представница Агенције.

Конференција Повјереника за заштиту података у Централној и Источној Еуроци (СЕЕДРА) одржана је 28. и 29.04.2011 у Будимпешти. Домаћин састанка био је Мађарски парламентарни повјереник за заштиту података и слободу информирања, а главна тема 13. Конференције били су различити институционални модели за заштиту података, односно сличности и разлике институција које се баве заштитом података из различитих аспеката. Конференцији су присуствовале представнице Агенције и одржана је презентација АЗЛП у БиХ.

Након СЕЕДРА Конференције Агенција је доставила захтјев за стјецање својства посматрача у Радној групи за члан 29. и захтјев за пуноправно чланство у СЕЕДРА -и. Пољска агенција GИODO обавијестила нас је, да је наш захтјев за чланство у СЕЕДРА -и прихваћен и да ће гласање о томе бити на дневном реду на наредној Конференцији 2012. године у Украјини.

Прољетна конференција еуропских повјереника за заштиту података одржана је 05.04.2011 у Бриселу. Домаћини су били Еуропски посматрач за заштиту података (ЕПЗП) и предсједник Радне групе за члан 29. Главна тема био је преглед законских оквира заштите података. Усвојена је резолуција која наглашава потребу за свеобухватним оквиром заштите података. Конференцији је присуствовала представница Агенције. Агенција је покренула поступак за придруживање Међународној конференцији комесара за заштиту личних података, преко тајника Комитета за акредитације.

У склопу ТАИЕХ програма помоћи при Европској комисији, одржана је 23. и 24.05.2011 у Сарајеву обука новоупослених државних службеника Агенције. Презентације на различите теме о заштити личних података одржали су експерти из Велике Британије, Холандије, Пољске, СР Њемачке и Шпаније. У склопу ТАИЕХ ограда помоћи при Европској комисији, три новоупослена државна службеника Агенције боравила су у Мадриду тијеком студијске посјете од 17.07. до 22.07.2011 г. Путем презентација и посјета релевантним службама наши службеници упознати су са системом рада Агенције домаћина. Договорена је даља сарадња на сличним пројектима. Слиједи још двије студијске посјете новоупослених државних службеника Агенције у наредној години.

Од 12. – 15.09.2011. године службеник из Сектора је учествовао на трећој међународној конференцији „Русија – Балкан: повјерење и сигурност информационог друштва“, која се одржала у Херцег Новом. Учешће на конференцији су узеле делегације из Бугарске, Македоније, Хрватске, Србије, Албаније, Словеније, Украјине, Казахстана и Русије. Активности на конференцији су биле подијељене у сесије. Прва је била везана за

актуелне проблеме у међународној енергетској сигурност у погледу иновативних рјешења и међународне сарадње, друга сесија је била о међународним искуствима у развоју инфраструктуре и сигурној размјени информација, док је трећа сесија била везана за интернет и електронске медије, са посебним освртом на изазове и опасности у информационој сигурности.

Друга међународна конференција о заштити личних података одржана је у Москви, од 25. до 27.10.2011 г. Конференцију је организирила Федерална служба за надзор у сфери телекомуникација, информационих технологија и масовних комуникација (РОСКОМНАДЗОР). Учествовали су представници 15 земаља из Централне и Источне Европе и Кавкаске области. На Конференцији су присуствовали представници Агенције и представљена је презентација под називом „Зачеће и развој система заштите личних података у БиХ“ за раздобље од 2001. - 2011. године.

Конференција „Наш интернет - наша права, наша слобода“ одржана је од 23. до 25.9.2011 г. на Дипломатској Академији у Бечу, у организацији Савјета Европе и Федералног министарства за еуропске и међународне послове Аустрије поводом нове стратегије Савјета Европе о управљању Интернетом за период 2012 - 2015. Теме су покривале питања заштите људских права и права дјетета у вези са Интернетом, као и теме везане за размјену и заштиту личних података. Конференцији је присуствовала представница Агенције.

27. Пленарна сједница Савјетодавног одбора о заштити појединаца у погледу аутоматске обраде података (Т-ПД) одржана је у Стразбуру од 29.11. до 02.12.2011 г. Главне теме састанка биле су модернизација Конвенције 108, заштита података у сврху запошљавања, заштита података и полиција, сурадња с другим тијелима СЕ, заштита приватности и личних података на Интернету и онлине медији. Поводом састанка сачињено је Извјешће о најновијем развоју на националном нивоу у подручју заштите података. Састанку је присуствовала представница Агенције.

Представници АЗЛП у БиХ одржали су састанке са представницима АЗОП Р. Хрватске, Повјереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Р. Србије, Државне Агенције за заштиту личних података Р. Црне Горе ради наставка сурадње кроз размјену искустава и знања, те бољу заштиту особних података. Са представницима црногорске Агенције потписана је заједничка Декларација о сурадњи. Агенција је потписала Меморандум о сурадњи са Државном службом за заштиту података Украјине.

Регионална конференција о стратешком приступу развоју механизма за заштиту личних података, одржана је 24. и 25.11.9.2011 г. у Скопљу у организацији Дирекције за заштиту личних података Р. Македоније. Конференцији је присуствовала представница Агенције која је одржала и презентацију.

Сачињена су и три Мишљења у вези са пријеносом личних података у иностранство, 18 одговора на упите различитих међународних институцијама из области заштите личних података и извршено пет анализа на различите теме из области заштите личних података.

У границама својих капацитета, Агенција је наставила сурадњу са надзорним тијелима из држава региона, Савјета Европе, Европском комисијом, надзорним тијелима СР Њемачке - саксонским Уредом за заштиту података, са Краљевином Шпанијом, Савјетодавним одбором о заштити појединаца у погледу аутоматске обраде података (Т-ПД), те другим европским тијелима за заштиту личних података.

У периоду од 22.03-25.03.2011. године, представник Агенције учествовао у раду Тима за процјену заштите личних података; Конвенције о полицијској сарадњи земаља југоисточне Европе, који се одржао у Републици Албанији. Босна и Херцеговина је ратификовала Конвенцију о полицијској сарадњи за Југоисточну Европу („Службени гласник БиХ“ бр. 4/07). Конвенција у члану 31. специфицира услове потребне за размјену података и информација између земаља чланица Конвенције. У том контексту је службеница из Сектора учествовала у раду Тима за процјену заштите личних података у Тирани, чији је задатак извршавање заједничких процјена и надгледање поштивања одредби Конвенције. На тај начин ће све земље чланице Конвенције путем свог представника процјењивати стање и напредак других чланица у погледу заштите података у полицијском сектору, а размјена информација са неком од земаља потписница, које укључују личне податке, се може вршити тек након добивања позитивне оцјене.

Као што је познато Босна и Херцеговина је потписала Споразум о визним олакшицама. У циљу испуњења преузетих обавеза из Споразума усвојен је акциони план а формирана је и Интерресорна радна група. Испред Агенције за заштиту личних података у исту је именован директор Агенције, који је узео активно учешће на испуњењу обавеза који се тичу заштите личних података. Свјесни да без адекватне заштите личних података неће бити либерализације визног режима Агенција, је предузела низ мјере и активности на испуњењу овог задатка.

Редовним и активним присуством Агенције на међународној сцени доприноси се континуираном развоју, проналажењу најбољих рјешења, усклађивању законодавства Босне и Херцеговине у подручју заштите личних података с највишим европским и свјетским нормама и стандардима, те испуњавању обавеза које произилазе из међународних обавеза које је Босна и Херцеговина преузела.

4.9. Јавност рада и сарадња са медијима

Ширење знања о заштити личних података у оквиру комуникације са јавношћу један је од основних инструмената који омогућавају ефикасност рада сваког надзорног тијела које се бави заштитом личних података. Управо због те чињенице, у Агенцији је систематизован посебан Одсјек за односе са јавношћу у који је, почетком године, запослен један државни службеник.

И поред тога, с обзиром на важност јавности рада, Агенција се максимално ангажирала на што бољој сарадњи са свим медијима. С тим у вези, може се констатовати да је питање заштите личних података тема која је све више присутна у јавности, што је само по себи охрабрујуће. У извјештајном периоду, сачињена су писмена саопштења у којима је јавност упозната са радом Агенције и ставовима о појединим питањима, као и изјаве дате у писаним и електронским медијима, те писмени одговори на упите новинара.

У вези са тим Агенција је сачинила два саопштења, представници Агенције дали су осам изјаве за медије, четири пута учествовали у емисијама и дали десет писаних одговора медијима.

Агенција за заштиту личних података у БиХ обиљежила је европски Дан заштите личних података 28. јануар. Тим поводом организирана је прес конференција која је била веома посјећена. На истој је презентован Извјештај о раду Агенције за 2010 годину а уручене су и похвале најбољем контролору и најбољем службенику у контролору. Ради се о

Агенцији за идентификациона документа, евиденције и размјену података и полицијском службенику МУП-а Кантона Сарајево господину Мустафи Бешићу.

У области односа с јавношћу, у границама капацитета Агенције, подузете су активности на промоцији права која произилазе из заштите личних података, као и о активностима Агенције.

Три кратка видео спота на тему заштите личних података података, чију је израду и продукцију финансирао Европска унија, а емитирање Агенција, емитирана су на три јавна ТВ сервиса у БиХ у периоду од 20.01. до 31.01.2011 г. Видео спотови су постављени и на Web страницу Агенције.

Дизајнирана је и израђена брошура за грађане „Заштитите своје податке“, у сврху јачања свијести грађана о заштити личних података и упознавања са основним правилима и начелима заштите личних података.

Раније успостављена Интернет страница Агенције www.azlp.gov.ba, према Упутству о изради и одржавању службених интернет страница БиХ, редовно се одржава и ажурира, као један од основних елемената контаката са јавношћу у данашње вријеме. Интернет страница Агенције садржи прописе из оквира националног законодавства, списак међународних прописа из области заштите личних података, информације о Главном регистру са линком на садржај Главног регистра, рјешења, мишљења, права носиоца података, саопштења, публикације, најчешће постављена питања, корисне линкове и активности Агенције.

У циљу што бољег информирања јавности о активностима Агенције улажу се максимални напори, да страница буде што садржајнија. У том смислу, Пословником о раду Web редакције основана је Web редакција Агенције. На Web страници, у току године, објављено је: шест мишљења и четири рјешења. Руководили смо се случајевима који су најинтересантнији за јавност у циљу промоције заштите личних података, те одређених појашњења у вези конкретних обрада личних података. На Web сите је додата нова рубрика под називом УПРАВНИ СПОРОВИ и постављена два бројача посјета. Један бројач посјета је постављен на почетну страницу, а други бројач је постављен на страницу Главног регистра.

Унос нових садржаја на web сите-у Агенције врши се повремено у свим сегментима (прописи, мишљења, приговори, саопштења, активности и др.) као и повремено ажурирање рубрика: Најчешће постављена питања и линкови.

4.10. Нормативни дио

У извјештајном периоду у нормативном смислу Агенција се највише фокусира на активности везане за измјене и допуне Закона о чему смо више говорили у тачци 2.1. Осим тога агенција је усвојила:

Правилници:

- Правилник о стручном образовању, усавршавању и обучавању запослених у Агенцији
- Правилник о оцјењивању резултата рада запосленика у Агенцији
- Правилник о условима и начину кориштења годишњег одмора, плаћеног и неплаћеног одсуства држ. службеника и запосленика у Агенцији

Одлуке:

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel / Тел ++387 33 726 250 Faks- /Факс 726 251*

- Одлука о формирању Веб редакције Агенције
- Одлука о начину кориштења и употреби фиксних и мобилних телефона у Агенцији
- Одлука о усвајању Плана кориштења годишњих одмора запослених за 2011. Годину
- Одлука о успостављању Филе сервера
- Одлука о формирању Комисије за ликвидацију материјалних средстава

Упутства:

Упутство о поступку упућивања на службени пут

Рјешења:

- Рјешење о именовању првостепене дисциплинске комисије Агенције
- Рјешење о одређивању организационих јединица којима се пошта доставља у рад

-Сачињен је План јавних набавки.

4.11. Буџет

У складу са Одлукама о привременом финансирању, одобрена су средства из Буџета институција БиХ за потребе рада Агенције за 2011. годину у висини од **1.104.200КМ**. Према подацима у извјештајном периоду од 01.01.2011 - 31.12.2011.године расположиво стање средстава Агенције по основу текућих и капиталних издатака износи:

Ред. бр.	Врста расхода	Економ. код	Одобрено за период јануар - децембар (привремен финансирање)	Утрошено за извјештајни период јануар - децембар	Разлика-Располож. средства	Процент извршења %
	ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ		1.104.200	1.037.181	67.019	93,93
1	брuto плате и накнаде	6111	693.984	670.091	23.893	96,55
2	накнаде трошкова запослених	6112	114.326	111.803	2.523	97,79
3	путни трошкови	6131	25.980	17.722	8.258	68,21
4	издаци телефонских и поштанских услуга	6132	22.965	21.753	1.212	94,72
5	издаци за енергију и комуналне услуге	6133	0	0	0	0
6	набавке материјала	6134	31.640	27.362	4.278	86,47
7	издаци за услуге превоза и горива	6135	14.000	9.656	4.344	68,97
8	унајмљивање имовине и опреме	6136	129.000	128.466	534	99,58
9	издаци за текуће одржавање	6137	13.000	6.858	6.142	52,75
10	издаци за осигурање и банкарске услуге	6138	5.000	2.685	2.315	53,70
11	уговорене услуге	6139	54.305	40.785	13.520	75,10

ИИ КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	8213	0	0	0	0
УКУПНО		1.104.200	1.037.181	67.019	93,93

Са 31.12.2011.године утрошена средства Агенције износе **1.037.181КМ**. Процент извршења буџета за период 01.01.2011 – 31.12. 2011. године износи 93,93%.

У циљу и што боље реализације буџета Агенција је провела и сљедеће активности:

-Сачињен је и достављен Документ оквирног буџета (ДОБ) Агенције за период 2012. до 2014. године по програмима и достављен Министарству финансија и трезора.

-Сачињен је и достављен Финансијски извјештај о извршењу буџета Агенције који обухвата израду: кварталних и полугодишњег извјештаја о извршењу буџета Агенције за 2011.годину , годишњег извјештаја о извршењу буџета за 2010. годину и извршена је његова достава Министарству финансија и трезора.

-Сачињен је и достављен Министарству финансија и трезора – Сектор за координацију међународне економске помоћи, попуњени образац „ Информације о пројекту „ (ИП образац). Назив пројекта је „Изградња управне зграде“.

-Сачињен је Захтјев за додјелу средстава из буџета за 2012. годину, на основу Инструкције за буџетске кориснике бр. 2 и достављена Министарству финансија и трезора БиХ.

-У складу са Инструкцијом за израду динамичког плана буџетских корисника и Одлукама о привременом финансирању, сачињена су четири (4) Динамичка плана расхода и достављена Министарству финансија и трезора.

-На основу анализе стања средстава буџета по економским категоријама сачињен је Захтјев за реструктурирање расхода буџета за 2011. годину у оквиру укупног износа одобреног у буџету и достављен Министарству финансија и трезора.

-На основу Упита достављеног од стране Министарства финансија и трезора БиХ, сачињен је и достављен попуњени Упитник за интерну контролу.

За потребе Агенције обезбијеђено је, под закуп, 366 квадратних метара канцеларијског простора у улици Вилсоново шеталиште број 10. Објекат „Шумапројекат“. Такође, Агенција има на располагању три службена возила.

Све приспјеле фактуре су унијете у КУФ. Извршено је њихово евидентирање у одговарајуће образце и достављене су Сектору за трезорско пословање на унос у ИСФУ систем.

У складу са Законом о јавним набавкама, Планом јавних набавки и расположивим стањем буџета, Агенција је поштујући законске процедуре, као и Одлуке о привременом финансирању током 2011. године покренула и провела поступке набавки. О свим набавкама донесена је Одлука о набавци, достављани су извјештаји према Агенцији за јавне набавке БиХ, као и тражена мишљења од Правобранилаштва БиХ. У складу са Одлукама о привременом финансирању Агенција није имала набавки по основу капиталних издатака.

4.14. Кадровска питања и обуке

Правилником о унутрашњој организацији Агенције систематизовано је 45 радних мјеста од чега 32 државна службеника и 13 запосленика. Агенција је организационо уређена на слиједећи начин: Кабинет директора Агенције, Сектор за инспекцијски надзор, приговоре и Главни регистар, Сектор за међународну сарадњу и односе са јавношћу и Сектор за администрацију, као основне организационе јединице, а сваки сектор има по два одсјека, као унутрашње организационе јединице.

У извјештајном периоду у Агенцији је радило 23 запослених, што износи 50%, од чега 18 државних службеника и пет запосленика. У складу са буџетом, путем Агенције за државну службу БиХ, окончан је поступак пријема седам државних службеника и исти су преузели дужност 10.01.2011 године.

Агенција је као приоритет препознала и обуку својих запослених те је у том смислу сама организовала, те подржала обуке које су друге институције организовале активним учешћем службеника Агенције на истим. У току извјештајног периода државни службеници учествовали су на обукама из области инспекцијских послова и приговора, као и на едукацијама које се односе на рад државних службеника у органима управе.

Службеници Агенције присуствовали су на 24 обуке које је организовала Агенција за државну службу и на 27 које су организовале друге институције.

Такође, у организацији Агенције, путем ТАИЕХ програма Европске комисије одржане су двије обуке из области заштите личних података како је то напријед наведено. На овај начин новоупослени службеници Агенције су се једним дијелом упознали са радом еуропских земаља који имају много дужу праксу у погледу обраде личних података.

Службеници Агенције учествовали су и на шест радионица и семинара од радионице „ЕУ регулаторни оквир о електронским комуникацијама“ коју су организирали Генерални директорат Европске комисије за проширење, путем инструмената техничке помоћи - ТАИЕХ и Министарство комуникација и промета БиХ до радионице на тему „Електронски картон у породичној медицини, изазови за будућност“, који је одржан у Теслићу,

4.15. Администрација

У Агенцији се, цијенећи значај канцеларијског пословања, административни послови обављају у складу са важећим прописима што је подразумијевало:

- пријем, комплетирање, разврставање и отпрема поште за Агенцију;
- вођење евиденција у складу са Упутством о канцеларијском пословању;
- класификовање примљених предмета достављених у Агенцију;
- достава примљених аката у организационе јединице унутар Агенције;
- извршено је архивирање окончаних предмета као и уређивање архиве;
- други послови из надлежности Сектора по наређењу непосредног руководиоца.

У периоду 01.01. – 31.12.2011. године, статистички, урађено је слиједеће:

- Примљено и формирано.....637 нових предмета;
- Протоколисана су..... 2259 акта;
- унутар Агенције, по секторима и одсјецима задужено је.....1812 аката;
- примљено и протоколисано.....288 рачуна;
- путем курира, ПТТ-а и е-маила из Агенције је отпремљено....777 аката;
- архивирано је..... 715 предмета.

Извршен је попис архивске грађе Агенције за 2010. годину. Окончани предмети достављени у архиву, те сачињен попис задржаних предмета.

4.16. Контрола рада Агенције од стране других институција

Канцеларија за ревизију институција БиХ, почевши од 02.03.2011.год. извршила је завршну ревизију финансијских извјештаја и усаглашености пословања са одговарајућим законима и прописима за 2010.годину.

Према мишљењу Канцеларије, финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза на дан 31.12.2010. год. Финансијско пословање Агенције у току 2010.године било је у свим материјално значајним аспектима у складу са важећом законском регулативом. Знатан дио активности односио се на извршење претходне ревизије за 2011.годину, што је подразумевало припрему документације, попуњавање табела, као и сам рад са ревизорима Канцеларије за ревизију.

У времену од 27.12.2011. до 04.01.2012.године извршена је претходна ревизија за 2011.годину од стране канцеларије за ревизију институција БиХ којом приликом су констатовали да је финансијско стање уредно и нису имали значајних примједби на рад Агенције. Дио активности односио се и на рад са ревизорима Канцеларије за ревизију учинка, која се односила на управљање трошковима закупа пословних простора и зграда за рад и смјештај институција БиХ.

IV. ПРИЈЕДЛОГ ЗАКЉУЧАКА

Евидентно је да је учињен напредак у Босни и Херцеговини у погледу заштите личних података међутим и поред тога стање није задовољавајуће. Непознавање општег прописа - Закона о заштити личних података те недостаци у регулативи која је се односе на различите области живота и рада у погледу обраде личних података су кључни разлози за недовољно поштивање овог права. У циљу што бољег напретка у области заштите личних података у Босни и Херцеговини предлажемо да Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине усвоји следеће закључке:

01. Обавезује се Савјет министара Босне и Херцеговине да покрене поступак измјена и допуна Закона о обавјештајно безбједносној агенцији.
02. Обавезује се Савјет министара Босне и Херцеговине да покрене поступак измјена и допуна Закона о платама у институцијама Босне и Херцеговине, у складу са закључком Савјета са 83 сједнице одржане 09.4.2009 године.
03. Обавезује се Савјет министара да покрене поступак измјена и допуна Закона о слободи приступа информацијама у БиХ у циљу усаглашавања са 205. Конвенцијом Савјета Европе.
04. Обавезује се Савјет министара БиХ да измијени Пословник о раду Савјета министара тако да приједлози прописа којима се регулише обрада личних података доставе на мишљење Агенцији прије него што се доставе на сједницу Савјета.

ДИРЕКТОР

Петар Ковачевић